Rabin Shrestha

पन्तिया अभिलेख

सम्पादक : योगेश राज

पिकाक : नसंचा पुचः, पन्ति

पन्तिया विषय अनुसन्धान याइपिं विद्वान, आकाडेमेसियन, सोधकर्तापिन्त ध्व सफुं यक्व:हे ग्वहाली जुई । छाय्धा:सा अभिलेख धैगु हे इतिहासया ग्यसुला:गु मूल स्रोत ख: ।

ऋद्धि बाबा प्रधान
(महानिर्देशक)
पुरातत्व विभाग

प्रामाणिक इतिहास निर्माणको एक प्रमुख आधार अभिलेख पनि हो । अभिलेख पढी त्यसलाई प्रकाशमा ल्याउने कार्य हाम्रो देशमा विगत ११९ वर्षदेखि हुँदै आएको छ । सोही कार्यको एक उपज-अंश अहिलेको यो "पन्तिया अभिलेख" पनि हो । पनौतिभेकमा छरिएर रहेका उत्तरप्राचीनकालदेखि आधुनिक कालसम्मका ५३ वटा प्रकाशित एवं अप्रकाशित अभिलेखहरूको पहिलो संग्रहको रूपमा देखा पर्न आएको यस ग्रन्थको प्रस्तुतिकरण शैली पनि नौलो छ । यो ग्रन्थ पनौतिको इतिहास, धर्म संस्कृतिका विविध पक्षमा प्रकाश पार्ने एक प्रमुख ऐतिहासिक सामाग्रीको रूपमा मात्र नभएर उपेक्षित अवस्थामा रहेका लोकजीवनसित सम्वद्ध अभिलेखहरूको संग्रह पनि हो । यस ग्रन्थमा संग्रहित अभिलेखका अध्ययनवाट मलाई यस्तो आभास भएको छ - इतिहास शासकका मात्र होइनन्, लोकजीवनका पनि हुन् औ शासक यस भित्रका प्रमुख अङ्ग ।

डा. पुरुषोत्तम लोचन श्रेष्ठ

नसंचा पुच:, पन्ति

नसंचा पुच:, पन्ति ने.सं. ११०७ कछलाथ्व पारु कुन्हु पन्तिया ल्याम्हो त जाना निस्वँगु छगु सामाजिक संस्था ख: । पन्तिलागाय् न्हनावनाच्वँगु भाषा, संस्कृतिया संरक्षण व सम्वर्द्धन याय्गु तातुना ज्वना: थी थी इलय् थी थी ज्या:ज्व: तया नेवा: समाजयात सचेत याना वया च्वँगु दु । न्हू दँया लसताय् ब्याँचुली म्ये हालेगु, इन्द्रेश्वर उच्च मा.वि. निस्वनेत दाँ ग्वाहाली लिपी प्रशिक्षण, योमन्ही फ्वनेगु, नसंचा ब्वनेकुथीया निम्वंगु, नसंचा अंग पौ, नसंचा दँ पौया पिथना नापं थी थी विचार गोष्ठी त याना वइच्वँगु दु ।

ISBN : 99933-300-0-0

पन्तिया अभिलेख

(सुथांया संग्रहलय् च्वंगु थी थी अभिलेख ज्वलंया निब्वःगु मुना।)

Acc no 300
Acc No. 300
300
त्रि. वि.

सम्पादक
योगेश राज

नसंचा पुचः

पिकाक
नमंचा पुचः, पन्ति, काभ्रेपलाञ्चोक ११२०

ह्मा © योगेश राज ११२०

थ्व मफूया ह्मा कथं योगेश राजयात प्रतिलिपि अधिकार ऐन, २०२२ कथं म्हसिकेगु ज्या जूगु दु।

मफूया छुं नं ब्वः ह्मामाया न्ह्यःउजं मदयेक छुं नं माध्यमय् पिकाये मज्यु। थ्व सूचं सुनां नं ह्माचां गाल धाःसा प्रचलित ऐन कथं वं बं पुले मालि।

न्हापांगु स्वुमि ११२०

टाइप् सेटिङ्ग
हिसि सेक्रेटरियल् सर्भिसेज्, ख्वप

मुद्रक : सुरुचि अफसेट प्रिन्टर्स, ढल्को, काठमाडौं।

नुगः लः लः धाल

हनेबहःपुं भाजु मान सागर श्रेष्ठजु खड
गुम्हास्या हःपालं जिताः यक्कों दुबः बियविला
भाजु शिव जंगमजु खड
गुम्हासिनं अभिलेख संख्या ५, ६, ४९ जिताः क्यड बियदिला
भाजु विष्णु दास स्याउलाजु खड
गुम्हासिनं खःगु ज्याखँ यायता गबलें लिफः स्वायमदी
भाजु पूर्णभक्त मधिकर्मिजु खड
गुम्हासिनं छँय् यंकः "पनौति मेला" व मेमेगु साँफू क्यडदिला
भाजु दिल कर्माचार्यजु खड
गुम्हासिनं भद्रकाली द्यःछैं दुनेया अभिलेख काय्के बियदिला
भाजु ज्ञानरत्न गुरुजु खड
गुम्हासिया पलाँति बाखाँ बाखानय् म्वड च्वँच्वंगु दः
भाजु रामेश्वर जंगम (खुपासी मठ) खड
भाजु पृथु कर्माचार्यजु खड
गुम्हासिनं व्रम्हायणी द्यःछैं दुनेया अभिलेख ल्ह्ययक्के बियदिल
अले
पासा भाजुपुं सुनिल शाक्य (वया मां व केहैं मय्जु नापां)
तीर्थभक्त स्याउला (वया व्वा व छेँजःपापुं सकलें)
श्रीकुमार सुवाल व नसंचा पुचःया फुक्कं पासापुं खड
उमिगु मतिनां जिताः गबलें याकःचा थें मजू

थुपिं सकलें दःतले पलाँति गबलें तानि मखु ।

पन्ति अभिलेख सफूया थःगु खँ

पन्ति देया इतिहास दु, आख्यान दु, थी थी म्वानाच्वंगु बिस्कंगु संस्कृति दु । पन्ति दे: चाहिलेबलय् अनदुःगु साँस्कृतिक धरोहर उकिया दःसु खः । साँस्कृतिक धरोहरया प्रामाणिक इतिहास हुया वनाच्वंगु दु । पुस्ता पुस्ता खँ पानाः वनाच्वंगु दु । थी थी प्रामाणिक इतिहासया बाखँखय् ध्व छगू न बाखँ दु । व बाखँ खः – पन्ति देया गुलि न सफू, थी थी पौ दु व सिया मसिया श्री वत्स पोजुं खुसी वाय् यंकल धाइ । अथेहे भी अग्रजतय्सं च्वयातःगु पन्तिया अभिलेख, सफू, थी थी पौ, घल्चा हालेगु सफू त दुगु खोंरे (त्रिवेणी घाट) या राम भोपडी भजन छें २०२८ जेष्ठ महिनाय् चुइका यंकल । पोंजु वाछूवःगु व चुइकायंकगु पन्तिया इतिहास धयातःगु इतिहासया सफू खः वा मेगु छु खः ध्व अनुसन्धान यायेमाःगु विषय खः । थुकंथनं पन्तिया इतिहास न न्हनावंगु खः । ल्हौं पौखय् गुच्चा न्याका म्हितां जिल ला ! घःत खुया यंकां जिल ला ! वा थी थी नखः त, जात्रा त हनेमाःगु चलन लुमंका जिल ला ! थथेयाना पन्तिया इतिहास, अभिलेखत स्यनावनेगु ज्या मदिनि ।

थथेयाना तनावंगु प्रामाणिक इतिहासतं म्वाकातय्गु लागिं नसंचा पुचं थुगु पाखे पलाः ल्ह्वंवगु खः । नसंचा दँ पौ पिथनेगु पुचःया मू पलाः खः । थुकिया लिधंसाय् नं पन्तिया इतिहास मालेगु ज्या जुल । खय्ताला इतिहास मालेगु ज्या ध्व स्वया न्हयःन मजुगु मखु, पुचं इतिहास मालेगु ज्वलय् सुथांया ग्वहालीखय् पन्ति देया इतिहास मालेगु ज्या जुलः । उकिया लिच्वकथं थी थी लुं पौ, सिजः पौ, ल्हौं पौया अभिलेख मुना 'पन्तिया अभिलेख'या रूपय् पिदनेगु ज्या जुल ।

ध्व सफूया लागिं सुथांया पासपिं व विशेष रूपं ध्व सफूया सम्पादन ज्या यानादिम्ह भाजु योगेश राजयात्, फुक्वः दाँ ग्वहालीयाःगु संस्था पन्ति नगरपालिकायात् अनलिं ध्व अभिलेख मुना मुनेत ग्वहाली यानादिपिं पन्तिदेया थाकुलीतय्त नं नसंचापुचः पाखें दुनुगुलं निसें सुभाय् ।

नसंचा पुचः, पन्ति

ने.सं. ११२० सिलाध्व, पुन्हि-सन्चवाः

अभिलेख संख्या - १

पन्ति नपा खोपासी मयलबोटम च्वंगु लिच्छविकालीन ल्वहं-पौ । संवत् ५२० । लिपि – लिच्छवि । सिल्वाँ लेभीया अभिलेख संख्या : १२, नोलीया अभिलेख संख्या : ३१, श्याम सुन्दर राजवंशीया "बनेपा सात गाउँ"स पृ. १६४–६५ इ अले धनवज्र बज्राचार्य अभिलेख संख्या : ६८ कथं ध्व अभिलेख पिहाँवःगु दु । थन न्हयब्वयाःगु पाठ व नेपाली अनुवाद बज्राचार्यया खः ।

Inscription No. - 1
Khopasi Mayalbot inscription of Sivadeva-Amsuverma. Date 520. The inhabitants of the area are exempted from the interference of various governmental institutions upon the receipt of fifty units of white clay per head.

मूलपाठ

१. स्वस्ति मानगृहादपरिमितगुणसम्पल्लिच्छविकुलानन्दकरो
२. (भ)ट्टारकमहाराजश्री शिवदेवः कुशली कुर्प्पासीग्राम निवा –
३. सिनः प्रधानपुरस्सरान्कुटुम्बिनः कुशलमभिधाय समाज्ञा –
४. (प) यति विदितमस्तु वो यथानेन स्वगुणमणि मयूखालोक –
५. (ध्व) स्ताज्ञानतिमिरेण भगवद्भवपादपङ्कज प्रणामानुष्ठा –
६. नतात्पर्य्योपायात्तायतिहितश्रेयसा स्वभुजयुगबलोत्खाता –
७. (खि)ल वैरिवर्गेण श्री महासामन्तांशुवर्म्मणा मां विज्ञाप्य मदनु –
८. (ज्ञा)तेन सता युष्माकं सर्व्वाधिकरणाप्रवेशेन प्रसादः कृतः
९. (स)मुपस्थितविचारणीयकार्य्येषु स्वतलस्वामिनैव यूयं विचा –
१०. रणीयाः सर्व्वकार्य्येषु चैकमेव वो द्वारं द्वारोद्घाटन कैलास –
११. – – यात्रयोश्च भवद्भि : प्रत्येकं पञ्चाशज्जातिशुक्लमृत्तिका देया –
१२. (श्चिर) स्थितये चास्य प्रसादस्य शिलापट्टकेन प्रसादः कृतस्त –
१३. देवंवेदिभिरस्मत्पाद प्रसादोपजीविभिरन्यैर्व्वा नाथं प्रसादो
१४. न्यथा करणीयो यस्त्वेतामाज्ञामुत्क्रम्यान्यथा कुर्य्यात्कारयेद्वा त –
१५. महं मर्य्यादाभङ्ग कारिणमतितरान्न मर्षयिष्यामि भाविभिर –
१६. पि भूपतिभिर्द्धम्मगुरुभिर्गुरुकृत प्रसादानुवर्त्तिभिरिय –
१७. माज्ञा सम्यगनुपालनीयेति समाज्ञापना ॥ दूतकश्चात्र
१८. देशवर्म्मगोमी संवत् ५२० चैत्रकृष्णपक्षे तिथौ पञ्चाम्याम्

नेपाली अनुवाद

कल्याण होस् । मानगृह (दरवार)बाट अनगिन्ति गुणहरू भएका, लिच्छविकुललाई आनन्द दिने, गाथमा आराम रहेका, भट्टारक महाराज श्री शिवदेवबाट कुर्प्पासी गाउँमा बस्ने मुखियालगायत गृहस्थीहरूलाई कुशलमङ्गल सोधेर आज्ञा भएको छ ।

पन्तिया अभिलेख

आफ्ना गुणरूपी मणिका किरणको उज्यालोले अज्ञानरूपी अन्धकार हटाएका, भगवान् पशुपतिनाथका चरणकमललाई प्रणाम गर्न तत्पर रहेका हुनाले पछिका हित कल्याण गरेका, आफ्ना दुइ बाहुका बलले सारा शत्रुको जरो खनेका, यी श्रीमहासामन्त अंशुवर्माले हाम्रा हजुरमा बिन्ति चढाएर हाम्रो अनुमति लिई (तिमीहरूको ग्राममा) सारा अधिकरण (अड्डा अदालत) हरूले पस्न नपाउने गरी तिमीहरूलाई निगाह गरिएको छ । यो कुरा तिमीहरूलाई थाहा होस् । विचार पुऱ्याउनु पर्ने मुद्दामामिलाहरू तिमीहरूको लागि एउटै मात्र द्वार (ढोका = तलस्वामीहरूको ढोका) हुनेछ ।

द्वारोद्घाटन र कैलास - - यात्रामा तिमीहरूले जनैपिच्छे पचासवटा सेता जातका माटा (कमेरा) बुझाउनु । यो निगाह धेरै काल कायम रहोस् भन्नाका लागि यस निगाहको शिलापत्र गरी निगाह गरिदिइएको छ ।

तसर्थ यस कुरालाई बुझेर हाम्रो निगाहबाट जीविका चलाउनेहरूले र अरु कसैले पनि यो निगाहलाई अन्यथा नगर्नु । जसले यो आज्ञालाई नटेरेर अन्यथा गर्ला वा गराउला, स्थिति बन्देज नाघ्ने त्यसलाई हामी बिलकुल सहने छैनौं । पछि हुने राजाहरूले पनि धर्मलाई ठूलो संझी अघिका राजाले गरेको निगाहको ख्याल राखेर यस आज्ञाको राम्रोसँग पालना गर्नुपर्छ भन्ने अनुरोध छ ।

यहाँ दूतक देशवर्मा गोमी । संवत् ५२० चैत्रकृष्ण पञ्चमी ।

अभिलेख संख्या - २

पन्ति इन्द्रेश्वर देगः दुने दक्षिण लुखाया सुवर्णपत्र । संवत् ५०५ । लिपि - भुजिंमोल । "बनेपा मान गाउँ"स श्याम सुन्दर राजवंशीं पिकाःगु दु । थन मूल लिसे लनाः ब्वनेगु ज्या जूगु दु ।

Inscription No - 2

Goldplate inscription nailed on the southern gate of Indresvara temple. Date NS 505. A certain Jivaraj Ravut appears to have offered Kosa (?)

मूलपाठ

१. श्रेयोस्तु ॥ सम्वत ५०५ जे

२. ष्ठ कृष्ण ॥ सप्तमी ॥ पूर्वभद्र

३. नक्षत्र ॥ प्रीति प्र आयुषमा

४. न योग ॥ बुधवार ॥ जीवरा

५. ज रावुत कसागारिका शुभ ॥

नेपाली अनुवाद

कल्याण होस् ॥ संवत् ५०५ जेठ कृष्ण ॥ सप्तमी ॥ पूर्वभद्र नक्षत्र ॥ प्रीति पर आयुषमान योग ॥ बुधवार ॥ जीवराज रावुतले कसा* चढाउनु भयो ॥ शुभ ॥

---

* थ्व खँग्वःया अर्थ पिलूमवनि ।

अभिलेख संख्या - ३

पन्ति यालाछेँ त्वा: न्हूबा:ननिया स्तूप चैत्यस दक्षिणाभिमुख बुद्धया साहासनय् कियात:गु ल्वहँ-पौ । संवत् ५१३ । लिपि – नेवा: आख: प्रचलित । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 3
Unpublished stone inscription of a stupa, Nhuba nani, Yalachen. Date NS 531.

मूलपाठ

१. ? सम्वत ५१३ जेष्ठ शुक्ल नवम्यातिथौ ‸ फा

२. गुणी नक्षत्र - - धि जोगे शुक्रवासरे ‸ वृख

३. राशिगते ‸ सूर्य मीन राशिगते चन्द्रमसि

नेपाली अनुवाद

संवत् ५१३ जेठ शुक्ल नवमी तिथि, फागुणी नक्षत्र - - धि योग शुक्रवार सूर्य वृष राशिमा बस्दा चन्द्रमा मीन राशिमा बस्दा ......

अभिलेख संख्या - ४

पन्ति इन्द्रेश्वर देगः दुने च्वंगु लुँपौ । ध्व लुँपौ योगी नरहरीनाथं यका: थौंकन्हे महेन्द्र संस्कृत विश्वविद्यालयया सफूकुथिस तयंकूगु दु धका: जित: यक्व: मनूतय्सं कंगु दु, अन वना: स्वये धा:सा मखँनि । संवत् ५२१ । लिपि – ? । "पनौति मेला"स योगी नरहरीनाथं पिका:गु दु । पूर्णिमा पूर्णाङ्क १४ स नं ध्व पिदंगु दु । थन न्ह्यब्वया:गु पाठ व नेपाली अनुवाद योगी नरहरीनाथया ख: ।

Inscription No. - 4
Goldplate inscription from Indresvara temple. Date NS 521. Jayasimha has been mentioned as the donor of gold equal to his own weight. As a powerful aristocrat of his time, he was instrumental in coronating Jayasthiti Malla. He donated golden image of Gopi Narayan and gold plated roof of the Indresvara Temple.

मूलपाठ

१. ॐ ॐ नम: श्री गो[पी][1] नारायणाय [:][2] ॥ स्वस्ति । एषा पूर्ण्णवती [:][3] रम्या ख्याता नेपालमण्डले । यत्रास्ते भगवा

[1] पूर्णिमा पाठ (पि)
[2] पूर्णिमा पाठ [ ]
[3] पूर्णिमा पाठ [ ]

२. न्देवः श्री मानिन्द्रेश्वरः शिवः ॥ अत्रासीज्जयसिंहरामनृपतिः प्रख्यात भूमण्डले श्रीमान् श्री भगवान्

३. शिवः पशुपतिर्येन प्रतिष्ठापितः ये[ने][1]वापि जयार्ज्जुनो नरपतिः पुष्पाभिषेकः कृतो येनासौ स्थिति

४. राजमल्लनृपतिः पट्टाभि[ष][2]कीकृतः ॥ कृत्वा येन तुला[द्दं][3]नम्मधुरि[पु][4] संस्थाप्य चेन्द्रेश्वरे दत्तन्तत्र स्ववे

५. हतुल्यकनकं ग्रासे रवे राहुना । भूयश्चापि हिरण्यनिर्मितरथं साश्वन्तथा हास्तिनं रा[म्य][5] कल्पत

६. रुं च विप्रविदुषे दानम्प्रदत्तम्महत् ॥ साष्टादशम्भारतप[व्वं][6]पुण्यं शास्त्रं स[म][7] लेखयति स्म

७. धीरः । आरण्यपर्व्वाख्यमिदं हि श्रुत्वा जगाम स्व[गं][8] जयसिंहरामः ॥ नेपाले शशिनेत्र

८. पञ्चकगते मासे सिते कार्त्तिके चाश्विन्यां सचतु[द्द][9]शीतिथि विधौ सूर्ये व्यती पातके ।

९. राज्याङ्ग ानि निधाय बान्धव जने लोकानुकम्पा करो [वुद्दं][10] वाञ्जयसिंह राम नृपतिः श्रीवि

१०. ष्णुलोकं ययौ ॥ हा हा हा जयसिंहराम नृपते प्रत्यक्ष कल्पद्रुमो विप्राणामपि चार्थिनाञ्च

११. विदुषां षड्दर्शनानां तथा । सर्व्वाशापारपूरणा[र्थ][11] सुफलः सत्कीर्ति पुण्यान्वितः कष्टं दैव

१२. वशात्स एव विड (ट)[पे][12] लूनो यमेनाधुना ॥ तद्रूप प्रतिमां है[मी][13] गो[पी][14] नारायणन्ततः कृत्वा

१३. चतुर्म्मुखन्देवं ् शिवस्य प्रतिमां पुनः ॥ अस्मिन् पुरवरे रम्ये स्थापितम्परमेश्वरं ॥ यावच्चं

१४. द्रार्क्कपर्यन्तं सुस्थिरत्वेन तिष्ठतु ॥ सम्वत ५२१ कार्तिक शुक्ल चतुर्द्दश्यान्तिथौ ॥ अश्विनीनक्ष

१५. त्रे ॥ व्यतिपात योगे ॥ आदित्यवासरे ॥ थ्वदिन कुन्हु महामन्त्रीश्वर जयसिंहरामवडमहाथ –

१६. भारोस श्री विष्णुलोक संप्राप्त जुया दिन जुरों ॥ थ्व[ङ][15] देशनान श्री गोपीनारायण परम भट्टारक

१७. स श्री पमेश्वरीस सहित याङन । सुवर्ण्णप्रतिमा द्वयकं जयसिंहराम बडमहाथभारोस प्रतिरु

१८. प [लो][16]न याङन प्रतिष्ठा याङन, थ्वपूलस, समान याङा दिन कुन्हु [भा][17]परपा जुरों ॥ चतुर्मुख सुवा[र्ण][18]को[ष][19]

---

[1] पूर्णिमा पाठ [नै]
[2] पूर्णिमा पाठ [षे]
[3] पूर्णिमा पाठ [र्च्चं]
[4] पूर्णिमा पाठ [पुं]
[5] पूर्णिमा पाठ [म्यं]
[6] पूर्णिमा पाठ [र्व्वं]
[7] पूर्णिमा पाठ [मा]
[8] पूर्णिमा पाठ [र्गं]
[9] पूर्णिमा पाठ [र्द]
[10] पूर्णिमा पाठ [दुर्दै]
[11] पूर्णिमा पाठ [य]
[12] पूर्णिमा पाठ [पी]
[13] पूर्णिमा पाठ [मां]
[14] पूर्णिमा पाठ [पि]
[15] पूर्णिमा पाठ [उ]
[16] पूर्णिमा पाठ [ली]
[17] पूर्णिमा पाठ [था]
[18] पूर्णिमा पाठ [र्ण्ण]
[19] पूर्णिमा पाठ [श]

१९. श्री श्री इन्द्रेश्वर सदाशिव भट्टारकस डो[ह][20]रपा जुरों ॥ वंश वंश थ्वस [स][21]बच्छली दिन कुान्हु][22] श्री श्री पशुपति

२०. सकेनो श्री चंगुसनो श्री विष्णु तीथ(र्थ)सनो पञ्चामृतस्नान याय लिंछिया ब्राम्हण[ज्ञ][23]सनो लिंछिया भि[त्तु][24] जु[ल][25]नो [ब][26]गजि [भा][27]गा[य][28]

२१. याङन [लं][29] डोहरपा [द्व][30] जु[रो][31] ॥ शुभः ॥

नेपाली अनुवाद[32]

ॐ ॐ पुरानु ॐ र नौलो ॐ नमस्कार छ श्री गोपीनारायण (वंशीगोपाल) लाई । स्वस्ति भलो छ । यो पनौति राम्रो छ र नेपाल मण्डलमा प्रख्यात छ । जहाँ भगवान् देव श्रीमान इन्द्रेश्वर शिव बसेका छन् यसै पनौतिमा थिये जयसिंह राजा प्रख्यात भुमण्डलमा श्रीमान श्री भगवान शिव पशुपतिनाथको जसले प्रतिष्ठा गरे । जसले नै जयार्जुन राजाको पुष्पाभिषेक गरे । जसले ती स्थितिराज मल्ल (जयस्थिति मल्ल) राजाको पट्टाभिषेक गरे । जसले तुलानारायणको मूर्ति निर्माण गरेर इन्द्रेश्वरमा विधिवत् स्थापना गरी तिनैका अगाडी शिलातुला खम्ब खडा गरेर आफ्ना देहतुल्य सुन तौलेर दान दिये सूर्यग्रहणमा । फेरी पनि त सुनको घोडा सहित रथ तथा सुनैको हात्ती र राम्रो सुनैको कल्पवृक्ष बनायर विप्र विद्वान्लाई महान् दान दिये । अट्ठार पर्वको पुण्यशास्त्र महाभारत राम्ररी लेखायेर विद्वान धैर्यशाली राजा जयसिंहराम यसै महाभारतका अरण्यपर्वको कथा सुनेर स्वर्ग गये । नेपाली संवत् ५२१ कार्तिक शुक्ल चतुर्दशी सोमवार अश्विनी नक्षत्र तथा सूर्य व्यतीपात योगमा बसेमा राजा १ मन्त्री २ मित्रराष्ट्र ३ कोश ४ राष्ट्र ५ दुर्ग ६ सेना ७ अङ्ग को राज्य भाई बन्धु जनतामा राम्ररी राखेर लोकानुग्रह कारण राजा जयसिंह राम दुर्दैवले श्री विष्णुलोक गये । हाइ हाइ हाइ । हे जयसिंह राम राजा ! तिमी विप्रहरू र अनेक प्रकारका प्रार्थीहरू, विद्वान्हरू र षड्दर्शनहरू (गौतमस्य कणादस्य कपिलस्य पतञ्जलेः व्यासस्य जौर्मनेश्चापि दर्शनानि षडेवःहि ॥ एवं जोगी जङ्ग म सेवडा सन्यासी दर्वेश । छैठौ दर्शन ब्रम्हको जसमा मीन न मेष ॥ वौद्ध दर्शन समेत) का सबै प्रकारका आशाहरूको पूर्ति गर्ने मधुर फल फलेका र सत्कीर्तिरूपी फुल फुलेका प्रत्यक्ष

[20] पूर्णिमा पाठ [हो]
[21] पूर्णिमा पाठ [सं]
[22] पूर्णिमा पाठ [न्हुं]
[23] पूर्णिमा पाठ [ ]
[24] पूर्णिमा पाठ [क्षु]
[25] पूर्णिमा पाठ [स]
[26] पूर्णिमा पाठ [बं]
[27] पूर्णिमा पाठ [भो]
[28] पूर्णिमा पाठ [ये]
[29] पूर्णिमा पाठ [लुं]
[30] पूर्णिमा पाठ [द्वं]
[31] पूर्णिमा पाठ [रोम्]
[32] थ्व अनुवाद योगी नरहरीनाथं हे या:गु खः ।

कल्पवृक्ष नै थियो तर कष्टको कुरा यो छ कि दैवका वशमा परेर त्यो कल्पवृक्षलाई ऐले निठुरा यमराजले काटेर ढालि दियो ॥

ती राजा जयसिंहरामका रूपको सुनौलो प्रतिमा तेसपछि गोपीनारायण वंशीगोपाल चतुर्मुखी देव तथा शिवको प्रतिमा सबै सुनौला बनाएर फेरि यसै पुरवर रम्य अश्मपुर पनौतिमा परमेश्वरको स्थापना गरियो। राष्ट्रध्वजका देवता चन्द्र सूर्य आकाशमा रहेसम्म यो कीर्ति सुस्थिर रहोस्।

संवत् ५२१ कार्तिक शु.दि. १४ अश्विनी नक्षत्र व्यतीपात योग रविवारका दिन महामन्त्रीश्वर जयसिंहराम वडामहथभारधारको श्री विष्णुलोकमा राम्ररी पुगेको दिन भयो। यस पनौति देशमा श्री गोपी नारायण महाराज गोपाल कृष्णको श्री परमेश्वरी सहित गरेर सुनौलो मूर्तिदान गरेर जयसिंहराम बडामहथभारधारको प्रतिरूप देव प्रतिमामा लीन गरेर प्रतिष्ठा गरी यो देवलको सुनौला छानु बनाइ सिध्याएर थापना भयो। चारमुखे सुनौलो कोश (खोल) श्री श्री इन्द्रेश्वर सदा शिव महाराजको दोहोरो बनाइयो। वर्ष वर्षमा वर्षवन्धनका दिन श्री श्री पशुपतिमा श्री चाँगु नारायणमा श्री विष्णुतीर्थ (बुढानीलकण्ठ) मा पञ्चामृतले स्नान गराउनु। लिंछिका ब्राम्हणहरू र लिंछिका बौद्ध भिक्षुहरूलाई आधा आधा गरेर सुन दोहोरो दान भयो। शुभ।

अभिलेख संख्या – ५

पन्ति इन्द्रेश्वर मठया ल्यूनेया चुकय् च्वंविज्याःम्ह नारायण द्यःया पादपीठ ल्वहँ-पौ। लिपि – नेवाः आखः प्रचलित। संवत – ७१९। अप्रकाशित।

Inscription No. - 5
Unpublished stone inscription from the courtyard of Indresvara Math. Date NS 719.

मूल पाठ
१. ७१९ चैत्र

नेपाली अनुवाद
७१९ चैत्र।

अभिलेख संख्या – ६

पन्तिया त्रिवेणीस ब्रम्हायणी देगल उत्तर बंय् च्वंगु निगु ग्वालिकया त्वलंया अभिलेख। थौंकन्हे रोशी खुसि लिक्कं यंकाः थुकिइ गनेद्यः ल्वहँ दिकातःगु दु। संवत् – ७५१। लिपि – नेवाः आखः प्रचलित। अप्रकाशित।

Inscription No. - 6
Unpublished stone inscription from Brahmayani Temple. Date NS 751. Nawadays, one can find it on the bank of Rosi used as a pedestal for uniconic Ganesa.

पन्तिया अभिलेख

मूल पाठ

१. शुभ ॥ सम्वत ७५१ माघ वदि ८ ग्वपाहृ

२. स क्वाछे तोरया _ अभाते रामेश्वरन थव

३. वास सारिक बुता जुरोः ॥ शुभ

नेपाली अनुवाद

शुभ ॥ संवत् ७५१ माघ कृष्ण ८ ग्वपाहृको क्वाछेँ टोलका अभाते रामेश्वरले आफ्ना बा (आमाको) सालिक चढाउनु भयो ॥ शुभ

अभिलेख संख्या - ७

पन्ति खुसिं उखे दंफ्वलय् च्वनाबिज्या:म्ह भिमसेन देग: दुने स्वकुचा जुयाच्वंगु ल्वहँ थांया अभिलेख । संवत् ७७२ । लिपि – नेवा: आख: प्रचलित । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 7

Unpublished stone inscription in a broken pillar inside Bhimasena temple situated on the southern bank of Rosi. Certain Sersimha Bharo is mentioned here as the donor of the stone pillar.

मूल पाठ

१. ? सम्वत ७७२

२. वैशाख शुदि ७

३. शेरसिंह भारो

४. सण खंभ थापं

५. याव रोहोल

६. - दयका ध्वते

७. सुनानं मेवि -

८. सा पच महा पा

९. तक लाक जुरो

१०. शुभमस्तु सर्व्व

११. दाः ॥

नेपाली अनुवाद

सम्वत ७७२ वैशाख शुक्ल ७ शेरसिंह भारोले दुइ ।को खम्बा स्थापना गर्नुभयो यो कसैले (विगाऱ्यो) भने पञ्च महापाप लागोस् । सधैँ शुभ होस् ॥

अभिलेख संख्या - ८

पन्ति इन्द्रेश्वर देग:या पश्चिम स्वयाच्वंगु ज्व:ल्वहँ सिंह मध्ये उत्तरय् च्वंगु सिंहया पादपीठ अभिलेख । संवत् ७८२ । लिपि – नेवा: आख: प्रचलित । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 8
Unpublished stone pedestal inscription of an image of lion in Indresvara Temple. Date NS 782.

मूलपाठ
१. ? **सम्वत ७८२ ज्येष्ठ शु २ वु ।**

नेपाली अनुवाद
संवत् ७८२ जेठ शुक्ल २ बुधवार ।

अभिलेख संख्या - ९

पन्ति इन्द्रेश्वर देग: दुने पश्चिम लुखास धलिनय् तिकात:गु सिज:पौ । संवत् - ७८४ । लिपि - नेवा: आख: प्रचलित । "बनेपा सातगाऊँ"स श्याम सुन्दर राजवंशी पिथंगु दु । थन मूललिपिं लना: हे पाठ ब्वनागु दु ।

Inscription No. - 9
Copper plate inscription nailed at the western gate of Indresvara temple. Date NS 784. Certain Muktiraj Bharo appears to have donated the three tiered golden pinnacle at the temple.

मूलपाठ
१. ? **स्वस्ति ।। श्री श्री श्री इन्द्रेश्वर शिबस्तं ।। अनेन [क][1] र्म्मनां प्रीत्यर्थं _ मु**
२. **क्तिराज भारोन सुवर्ण्णया स्वतं छ[त्र][2] दुन्ता जु[रों][3] ।। सम्बत् ७८४**
३. **माघ कृष्ण ।। शिवरात्र चतुद्दश्यांतिथौ _ धनेष्टा नक्षत्र _ प**
४. **रिघ घटि ३ पर शिव योगे ।। सोमबासरे ।। थ कुन्हु दिन शुभ ।।**

---

[1] राजवंशी ब्वंगु [व]
[2] राजवंशी ब्वंगु [त]
[3] राजवंशी ब्वंगु [रो]

नेपाली अनुवाद

स्वस्ति ॥ श्री श्री श्री इन्द्रेश्वर शिवकहाँ यस कर्म्मद्वारा (शिव) प्रीतिको निमित्त मुक्तिराज भारोले सुनको तीन तल्ले छत्र चढाउनु भयो ॥ संवत् ७८४ माघ कृष्ण ॥ शिव रात्री चतुर्दशी तिथि, धनेष्ठ नक्षत्र परिघ योग घटि ३ पर शिव योगमा ॥ सोमवारमा ॥ यो दिनमा शुभ ॥

अभिलेख संख्या - १0

पन्ति त्रिवेणीया कृष्ण मन्दिर देगलस पूर्व स्वयाच्वंगु ल्वहँ–पौ । संवत् ७८४ । लिपि – नेवाः आखः प्रचलित । भक्तपुर शिलालेख सूचीस दुथ्याःगु । पूवंक धाःसा थन हे दक्कलें न्हापा पिदने त्यंगु खः ।

Inscription No. - 10

Stone inscription from Krisna temple, Triveni, Date NS 784. Certain Ram Bharo appears to have constructed the Bamsigopala temple, and have donated lands for the rituals and maintainence of the temple. The inscription is published fully for the first time here.

मूलपाठ

१. ? ॐ **नमः श्री कृष्णाय ॥ यं ब्रम्ह बेदान्तविदो वदन्ति परं पुराणपु**

२. **रुषं तथान्ये । बिश्वोद्गते कारणमीश्वरं वा तस्मै नमो बिघ्न बि**

३. **नाशानाय ॥ – – नेपाल भाषा लिख्यते ॥ श्रेयोस्तु ॥ संम्वत्ने**

४. **पालिक ७८४ बैशाख शुक्ल तृतियायां तिथौ रोहिणी नक्षत्र शो**

५. **भन योगे सोमबासरे मेष राशिगते सबितरि बृष राशिगते च**

६. **न्द्रमसि एतस्मिन्महापर्व्वणि श्री ललितपटन देश निवासि - -**

७. **गारगृह - - - - राम भारोसन थव भ्राता - राम भारो पर**

८. **लोक सेवन यासे थ्व सत उद्देसन पुण्यावती पुरीस इन्द्रेश्वर महादेव**

९. **स समीपस नदी संगम निकटस प्रासाद दयकं श्री श्री श्री कृष्ण वंश गो**

१०. **पाल मूर्त्ति गोपि नेम्ह सहितन देब प्रतिष्ठा याङन प्रासाद दयक स्व**

११. **र्ण्णकलश ध्वजारोहन याङन स्थापन याव थ्व यातं उपस्कर**

१२. **ण यातं बु दुंता रोव ४ जएयनि बु वुरोव १ ज २ परिबु रोव २ न्यासिलंबु**

१३. **रोव ४ ज २ नायबु थ्वते बुया वषप्रति बरशानन सदैव श्रावण गो**

१४. **पाल मूर्त्ति नित्य पूजायात दक्षिणा क (बा ?) अस्ता १ दा २ स्वन निशाव यात वजिकु**

१५. **द १ धरिपात १ दा मतामाव्य यात १ मता बिय यात चेकन बाजष्टा पूजावा**

१६. **रिवाम्हण यात जाके प्ल २ न्हिन थ्वते वारे नित्य नित्य याङन यजमान भुय**

१७. **रोवु २ ज १ थरिवु देवर सेंल्हों यात भुय रोव ४ वांबु बुसाधनयात य**

१८. **ज्ञया सर्जात जुक्व सामग्री दयकं यज्ञ याय मार ३ गुम्हं १ दयकं देशबलि बि**

१९. थमार थ्वते चिन्ता याक नायु भारो _ मोतिराज भारो _ शुपरि भारो _ तव
२०. ध्यक भारो थ्वतस्यन थ्व चोस्यंतको निस्त्रपे मार थ्वते ल्हास्यंतको लोभ पाहो
२१. याङनसनसा ब्राम्हण स्याङा आदिन प्राणी वध याङा पाप सुरापाण या
२२. ङा आदिन _ गोमांस प्रभृति नज भक्ष भजण याङा पाप स्वर्ण्णस्त्रेय
२३. आदिन काये मते काव - - या पाप गुरु स्त्री आदिन मातृ गमन या
२४. ङा पाप थथिं पाप याक प - सङोस सर्ज्ज याङा पाप थ्व पञ्चम
२५. हापातक आदिन शास्त्रन - राक पाप लाक हने मालको हनसा
२६. जय जुयिव संपति सन्तान - - - विव सर्व्वदा शुभ जुयिव ॥ शुभ

नेपाली अनुवाद

ॐ कृष्णलाई नमस्कार ॥ जस्लाई वेदान्तीहरू ब्रम्ह भन्छन् अरुहरू परम पुराण पुरुष भन्छन्, विश्वको सृष्टिका कारण उनी ईश्वर तिनलाई विघ्नहरूको विनाश होस् भन्ने हेतुले नमस्कार गर्छु ॥ अब नेपाल भाषामा लेखिन्छ ॥ कल्याण होस् ॥ नेपाल संवत् ७८४ वैशाख शुक्ल तृतिया तिथि रोहिणी नक्षत्र शोभन योग सोमवार सूर्य मेष राशिमा बस्दा चन्द्रमा वृष राशिमा बस्दा यस्तो महापर्वका बेला श्री ललितपटन देशका निवासी - - गार गृह - - - - राम भारोले आफ्ना दाजु - राम भारो परलोक जानु भएकोमा यो राम्रो उद्देश्यले पुण्यावती पुरीमा इन्द्रेश्वर महादेवका नजिक नदी संगम निकटमा मन्दिर बनाइ श्री श्री श्री वंशगोपालको मूर्ति गोपिनी दुइ सहितले देउता प्रतिष्ठा गरेर मन्दिर बनाइ सुवर्ण कलश ध्वजारोहण गरी स्थापना गर्नुभयो । यस्को मद्दतको लागि जएयनि (नाउँको) खेत ४ रोपनी परिबु (नाउँको) खेत एक रोपनी ८ आना न्यासिलंबु (नाउँको) खेत २ रोपनी नायबु (नाउँको) खेत ४ रोपनी ८ आना यति खेत चढाउनु भयो । यस खेतका वार्षिक आम्दानीले सधैं गोपाल मूर्तिको नित्य पूजा गर्न दक्षिण - - राखnु नीसला चिउरा २ माना दहि एउटा - बत्ति दिनका लागि एउटा बत्ति दिन तेल १/१६ माना पूजारी ब्राम्हणलाई एक माना चामल दिनको यस वारे(का कुरा) नित्य नित्य गरेर थरिबु (नाउँको) खेत दुइ रोपनी चार आना मन्दिरको जीर्णोद्धार गर्न फेरि अरु वाबु (नाउँको) खेत चार रोपनी वर्षबन्धन गर्न यज्ञको सामग्री जति सामग्री बनाइ यज्ञ गर्नुपर्‍यो तीनवटा एउटा बनाई देश बलि दिनुपर्‍यो यति चिन्ता गर्नेहरू नायु भारो, मोतिराज भारो, शुपरि भारो तवध्यक भारो यतिले यहाँ लेखिए जति कार्य गर्नुपर्‍यो यहाँ भनिए जतिको लोभ पाप गर्ने प्रयत्न गर्‍यो भने ब्राम्हण मार्दा आदि प्राणी मार्दाको पाप, रक्सी खाँदा आदिको गाईको मासु आदि खाँदाको पाप सुन चोर्दा आदिको लिन नहुने लिंदाको पाप गुरु स्त्री आदि मातृ गमन गर्दाको पाप यस्ता पाप - - - (महापातकीसँगको संसर्ग) गर्दाको पाप यति पञ्चमहापाप आदि शास्त्रले - - - लागोस् नियम गर्नु पर्ने गर्‍यो भने जय हुनेछ सम्पत्ति सन्तान - - - - दिनेछ सधैं शुभ हुनेछ ॥ शुभ

अभिलेख संख्या - ११

पन्ति नरसिं नारायण मठया पूर्व्व स्वयाच्वंगु ल्वहँ-पौ । संवत् ७८८ । लिपि - नेवाः आखः प्रचलित । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 11

Unpublished stone inscription from Narsimnarayana Math. Date NS 788. Certain Samudra puri, a sanyasi of Visvesvara sect of Saiva cult has donated an image of Laxmi Narayana and has laid down rules for the selection of Mathadhisa.

मूलपाठ

१. ? स्वस्ति ॥ ॐ अद्य श्वेत बराहकल्पे ‸ वैवस्वतमन्वन्तरे ‸ कलियुगे प्र

२. थमपादे ‸ भरतखण्डे जम्बुद्वीपे हेमवद्दक्षिणपादे ‸ नेपाल मण्डले ‸ श्री

३. श्री श्री पशुपति संन्निधाने ‸ बासुकि क्षेत्रे ‸ बाग्मत्यां पूर्व्व कूले ‸ कौशिकायां पश्चिम

४. कूले ‸ श्री श्री श्री इन्द्रेश्वर भट्टारके ‸ शिव सन्निधाने ‸ रुद्रावती ‸ पद्मावती ‸ नीला -

५. वती ‸ महातीर्थ सङ्गमस्थाने, शिवसन्निधाने ‸ रुद्रावती महातीर्थान्य ‸ आर्य्यावर्तदे

६. शे ‸ इहैव पुण्य भूमौ ॥ एवं विशेषण ‸ अद्य फाल्गुण मासे कृष्णपक्षे द्वितीयाया

७. न्तिथौ ‸ उत्रफाल्गुनी नक्षत्रे शुर योगे ‸ यथा करण मुहुर्तै ‸ बुधबासरे ‸ कुम्भ

८. राशिगते सबितरि सिंह राशिगते चन्द्रमसि ॥ एवं विशेषेण ‸ पूर्व्व संकल्पित ‸

९. श्री श्री श्री विश्वनाथ लिङ्ग स्थापनार्थ श्री श्री श्री सदाशिव प्रीत्यर्थ ॥ ॥ त्यम्बक

१०. तुरिया नन्दपुरी ‸ के शिष्य ‸ जगन्नाथपुरी ‸ के शिष्य ‸ श्यामसुन्दर पुरि

११. के शिष्य ‸ इन्द्रपुरी ‸ नेपाल ‸ के शिष्य ‸ अयोध्यापुरी ‸ के शिष्य ‸ शिरोमणि

१२. पुरी ‸ के शिष्य ‸ मोहनपुरी भगवती ‸ के शिष्य ‸ रामरत्न पुरी ‸ के शिष्य ‸ य -

१३. शवन्तपुरी ‸ के शिष्य ‸ समुद्र पुरी ‸ दुग्धाहारीन ‸ स्वहस्तेन ‸ दत्तंकृतं ‸

१४. श्री श्री श्री लक्ष्मी नारण प्रीत्यर्थेन ‸ थ्व मथस चिन्तायाय माल ‸ मथपति

१५. न देवल सेंकाले ‸ मथ सेंकाले ‸ ल्होने मार ‸ पूजीत ‸ अभ्यागत ‸ मथ प -

१६. न चिन्ता याङाव नके माल ‸ मथपति ‸ चोन ‸ छिनान ‸ जुरसा ‸ मथ

१७. स मकेङ म्ह सकेङ पुनर्म्मथपति जुय मदु ‸ राजा ‸ प्रजा ‸ खस

१८. मंगल ‸ सञ्ज मोचा ‸ योगी ‸ सन्यासी ‸ सुनानं थ्व छे ‸ वु ‸ केव ‸ कच -

१९. गलन ‸ लोभानि पापान यातसा ‸ पंच महापातक राक जुरो

२०. थ्व धासे तको निस्तरपाव चिन्ता याकसा पातक मराक जुरो श्री

२१. ग्रस धाको चिन्ता याङाया फल लायिव ॥ सम्वत् ७८८ फाल्गुण व -

२२. दि द्वितीया ॥ साक्षि पनतिया पंच प्रधान ‸ भंडारी ‸ रामकृष्ण

२३. पुरी ॥ पुनः साक्षि ‸ चन्द्र सूर्य्य ‸ पवन ‸ बानी ‸ बान्हि ‸ ब्रम्हा वि -

२४. ष्णु ‸ महेश्वर ॥ ॥ श्री ३ लक्ष्मी नारायणाय नमः ॥ श्री ३ स

२५. दाशिवाय नम : ॥ ॥ शुभानिमस्तु ॥ ॐ ॥⊗ मठ के षेत वाडि

२६. घर बंडा तावाकाशां मठकी वस्तु जे कछु है ॥ जे वैधि के

⊗ थनंनिसें आखः देवनागरी व भाय् मैथिलहिन्दी जूवंगु दु ।

२७. गाठ बाध अथवा खावकु बृत्ती करेले जाए तोका पंच महापा –
२८. तक लाग्य जो मठ मे मेअनित करे राजा प्रजा वरो मगन ् शोटीपा –
२९. ताको गुरु माडे की हत्या धर्म्म एक साहाय लक्ष्मीणारायण शत्य स –
३०. दाशिव शत्य धर्म्म शत्य भगवान नी वित्तमदैतोदरव
३१. अनिलागापा धर्म जानि नारायंण जानि कृष्णार्पन ब्रम्हार्पण सुभ
३२. मस्तु ॥ ॐ ॥

नेपाली अनुवाद

स्वस्ति ॥ ॐ श्वेत वराह कल्पमा, बैवस्वत (नाउँको) मन्वन्तरमा, कलियुगको पहिलो पाउमा, भरत खण्डमा जम्बूद्विपमा हिमालयको दक्षिण पाउमा, नेपाल मण्डलमा, श्री श्री श्री पशुपतिको निकट, बासुकी क्षेत्रमा, बागमती देखि पूर्व कोशीदेखि पश्चिम, श्री श्री इन्द्रेश्वर भट्टारक शिवको निकट, रुद्रावती पद्मावती नीलावती महातीर्थ सङ्गम स्थानमा, शिवको निकट रुद्रावती एवं अन्य महातीर्थ, आर्यावर्त देशमा, यस्तो पुण्य भूमिमा ॥ एवं विशेष, फागुन महिना कृष्ण पक्ष द्वितीया तिथिमा, उत्तरफाल्गुनी नक्षत्रमा शुर योगमा, यथा करण मुहूर्तमा, बुधवार, सूर्य कुम्भ राशिमा बस्दा चन्द्रमा सिंह राशिमा बस्दा ॥ एवं विशेष, पहिले नै संकल्प गरि सकिएका श्री श्री श्री विश्वनाथ लिङ्ग स्थापना गर्न, श्री श्री सदाशिवको प्रीतिले ॥ ॥ त्र्यम्बक तुरिया नन्दपुरीका शिष्य जगन्नाथ पुरीको शिष्य श्याम सुन्दर पुरीका शिष्य, इन्द्रपुरी नेपालका शिष्य अयोध्यापुरीका शिष्य शिरोमणि पुरीका शिष्य मोहनपुरी भगवतीका शिष्य रामरत्न पुरीका शिष्य, यशवन्त पुरीका शिष्य समुद्रपुरी दुग्वाहारीले आफ्नै हातले दत्त दिए, श्री श्री श्री लक्ष्मी नारायणका प्रीतिले, यस मठको चिन्ता गर्नुपर्‍यो, मठपतिले देवल बिग्रेर गए मठ बिग्रेर गए बनाउनु पर्‍यो, पूजा गर्नुपर्ने स्वागत गर्नुपर्ने आए मठपतिले चिन्ता गर्नुपर्‍यो ख्वाउनु पर्‍यो, मठपति, हुँदा छिन्नु पर्ने भयो भने मठमा नछेकिने मान्छे छेकिने गरी फेरी मठपति हुन पाउँदैन, राजा, प्रजा, खस, मंगल, भोटे बज्वा, योगी, सन्यासी, कसैले पनि यो घर, खेत, बारी कचिंगल उठाइ लोभ गर्न (पाईंदैन) गर्‍यो भने पंच महापाप लागोस् यस्मा भने जति बचाई राखी चिन्ता गरी राख्यो भने पाप लाग्ने छैन श्रेष्ठ भन्ने जत्तिले चिन्ता गरेको सुफल पाउने छन् ॥ संवत् ७८८ फागुन कृष्ण द्वितीया ॥ साछी पनौतिका पंच, प्रधान, भंडारी, रामकृष्ण पुरी ॥ फेरी साछी चन्द्र, सूर्य, हावा, पानी, घाम, ब्रम्हा, विष्णु, महेश्वर ॥ ॥ शुभानिमस्तु ॥*

अभिलेख संख्या – १२

पन्ति अघाः त्वाःया ताहाफःया ल्वहँ-पौ । संवत् ७९४ । लिपि – नेवाः आखः प्रचलित । "बनेपा सातगाउँ"स श्याम सुन्दर राजवंशी पिकाःगु दु । थन मूल शिलापत्रय् ब्वनेगु ज्या जूगु दु ।

Inscription No. - 12
Stone incription at Tahapha:, Agha tole. Date NS 794. Certain Motiraj Bharo appears to have donated the image of Bhavani shankar. He has also constructed the resting house.

---

* थ्वकिं लिपाया हिन्दी मैथिल भाय् अतिकं दुर्बोध खने दु ।

मूल पाठ

१. ? [ॐ नमो भवाणी शंकराभ्यां ।।][1] स्वस्ति ।। [नेपा][2]
२. [लाब्दे वेद निधि][3] मुनिभिः परिसम्मिते
३. वैशाख कृष्णैकादश्यां_[रेवत्यां][4] बुधबा
४. सरे ।। श्री श्री [जितामित्र मल्ल देवेशासति][5]
५. मेदिनीः । श्री भवानीशंकरयो_मूर्ति [पा][6]
६. [षाण][7] निर्म्मितां ।। [भक्त्या संस्थापया मास][8]
७. [धर्म्म छत्रेस्वनिर्म्मिते][9] । मोतिराजो मूर्त्ति
८. रियः [स्थिरातिष्ठति सर्व्वदा][10] ।। संम्वत
९. ७९४ वैशाख कृष्ण एकादशी रेव
१०. ती नक्षत्र_बुधवार कुन्हु मोतिराजन
११. सतल_[देव][1] ।। दयकं प्रतिष्ठा याङा शुभं ।।

नेपाली अनुवाद

ॐ भवानीशङ्करलाई नमस्कार ।। स्वस्ति ।। नेपाली वर्ष वेद निधि मुनि सहितको मिति वैशाख कृष्ण एकादशी रेवती (नक्षत्र) बुधवारमा ।। श्री श्री जयजितामित्र मल्लदेवको राज्य कालमा ।। भवानीशङ्करको ढुङ्गाको मूर्ति बनाइयो ।। भक्तिपूर्वक स्थापना गरेको मास धर्म छत्र निर्मित गरियो । मोतिराजले स्थापना गरेको मूर्ति सधैं स्थिर रहिरहोस् ।। संवत् ७९४ वैशाख कृष्ण एकादशी रेवती नक्षत्र, बुधवारका दिनमा मोतिराजले सत्तल, देव बनाई प्रतिष्ठा गर्नुभयो ।। शुभम् ।।

अभिलेख संख्या - १३

पन्ति वलाछेँ त्वाःया ससुद्यः दूगु चुकयूच्वंगु दक्षिणाभिमुख ल्वहँ-पौ । संवत् ७९५ । लिपि – नेवाः आखः प्रचलित । अप्रकाशित ।

---

1 राजवंशी ब्वंगु [.. मान]
2 राजवंशी त्वःफिकूगु ।
3 राजवंशी ब्वंगु [.. तते निशि]
4 राजवंशी ब्वंगु [च]
5 राजवंशी ब्वंगु [.. गिबसलि देव । .... पा]
6 राजवंशी ब्वंगु [या]
7 राजवंशी ब्वंगु [पल]
8 राजवंशी ब्वंगु [तल्ला म ..... पया भोस]
9 राजवंशी ब्वंगु [धके ततेव निम्मिते]
10 राजवंशी ब्वंगु [सुरालि शुभिय यदा]

Inscription No. - 13
Unpublished stone inscription from a courtyard in Valachen. Date NS 795. It mentions the consecretion of the three deities in the platform by certain Caturaj Bhajyu.

मूलपाठ
१. ? स्वस्ति ् सम्वत् ७९५ श्री मंजुश्री
२. श्री सुजविनायक श्री भिमसेन दय
३. का दिन माघमासे दशम्यंयां ति
४. थ्व मूल नक्षत्र - दिजोगे जया
५. कन मुहूर्त्तके - - वासले कुंभ
६. राशिगते सवितरी धनु रासिगते
७. चन्द्रमसि थ्व कुन्हु दयकावं - -
८. - श्री चतुराज भाज्यु अनपुर्ण्ण
९. पुत्र पुनुचक्र - - - - - - -
१०. दयका जुरो शुभ ॥

नेपाली अनुवाद
स्वस्ति, संवत् ७९५ श्री मञ्जुश्री श्री सूर्यविनायक श्री भिमसेन बनाएको दिन माघ महिना दशमी तिथी मूल (नाउँको) नक्षत्र सिद्धि (नाउँको) योग यति बेला जे करण परेको छ त्यसै करण मुहुर्तमा - - वारमा सूर्य कुम्भ राशिमा बस्दा चन्द्रमा धनु राशिमा बस्दाको दिनमा बनाइयो - - - श्री चतुराज भाजु अनपुर्ण्ण र छोरा पुनुचक्र - - - - - - - बनाएको भयो ॥ शुभ ॥

अभिलेख संख्या - १४

पन्ति वलाछें नरसिं नारायण मठया ल्वहँ-पौ । संवत् ८०१ । लिपि - नेवा: आख: प्रचलित । "बनेपा सातगाउँ"स श्यामसुन्दर राजवंशीं पिका:गु दु । थौंकन्हे थ्व शिलापत्र फ्रान्सेली प्रोजेक्ट (काभ्रे इन्टेग्रेटेड प्रोजेक्ट) या ज्याकुथिइ तयात:गु दु । अय्नं मूल स्वया: ब्वने धा:सा मखँ ।

Inscription No. - 14
Stone inscription from Narsimnarayana Math, Valachen. Date NS 801. A certain Dyava Bharo appears to have built a public resting house at the northern gate of the then city of Panauti.

---

[1] राजवंशी त्व:फिकूगु

मूलपाठ

१. ? स्वस्ति ॥ श्री श्री जय जितामित्र मल्ल देव विजय
२. राज्येस ॥ द्यव भारोयात दानवेरस पनाति
३. देसया उत्त दुवार सतल दयक श्री ३ पूर्णव
४. ति हनुमतपुरि मनापुरि साध्य भीमसेन भगवा
५. न प्रीति कृष्णा पन निमितिन दुता रोव लछेन पि
६. रो ६ वा प्या रो ७ खुम्बुह रो ३ म्यछो रो ५ न्यासित
७. हेना दयका लुगह दनास्य यथापूजा याङाव
८. नित्यपुजा वियमार एङयात पुनिसि कुन्हु प्यप्वा
९. मता विय प्र ५ साख कु ५ प्र १ सूवेकन याम – –
१०. सि कुन्हु भवनी नकेनारके आस कुन्हु भडारा
११. नके मार थ्वतेया भारो सन थय मार वनिपुरि शुनसिन
१२. – – – देवराम पुरि याय जुरो – – – – क्षिनमान नि
१३. न चितायाके मार पति लज – – – – घुर नायकस
१४. निमित्तिन के । सम्वत ८०१ जेष्ठ मास कृ
१५. ष्णा पक्ष दशमिया तिथी रेवति नक्षत्र बुध
१६. वार कुन्हु तया ॥ शुभ ॥

नेपाली अनुवाद

कल्याण होस् ॥ श्री श्री जय जितामित्र मल्ल देव(को) विजय राज्यमा ॥ देवभारोलाई दान दिंदा पनौति देशको उत्तर ढोका सत्तर बनाई श्री ३ पूर्णवती, हनुमतपुरी, मनापुरी र (बीचमा) भीमसेन भगवान् कृष्णका प्रीति समेतका लागि लछेनपि (नाउँको) खेत ६ रोपनी वाप्या (नाउँको) खेत ७ रोपनी खुम्बुह (नाउँको) खेत ३ रोपनी म्यछो (नाउँको) खेत ५ रोपनी फलामको (सिक्री ?) (.........) बनाई सुनको ...... बनाई सक्दो पूजा गरेर नित्यपूजा चढाउनु भयो इन्द्रजात्रा पूर्णिमाको दिनमा ४ वटा बत्ति बाल्नू ५ पाउ सक्खर १० माना (?) तेल पनि .... को दिनमा .... भण्डारीलाई खुवाउनु पऱ्यो यतिको .... उठाउनु पऱ्यो बनेपाका .... देवा राम पुरी(लाई) बनाउनू ...... चिन्ता गर्नुपऱ्यो .... नायकको निमित्त । संवत् ८०१ जेठ महिना कृष्ण पक्ष दशमीको तिथि रेवती नक्षत्र बुधवारको दिनमा राखें ॥ शुभ ॥

अभिलेख संख्या – १७

पन्ति अघा: त्वा: गुप्तेश्वर महाद्य: सिथय् ल्वहँहिति दु । उगु हिति लिक्कसं च्वंगु फलेचास इन्द्रमूर्तिया जीर्ण पादपीठ अभिलेख । संवत् ८०९ । लिपि – नेवा: आख: प्रचलित । “वनेपा सातगाउँ” स श्याम सुन्दर राजवंशीं पिका:गु दु । थन मूल लिसें लना: पाठ ब्वना:गु जुल ।

पन्तिया अभिलेख

Inscription No. - 15

Stone inscription from a pedestal of Indra nearby Guptesvara temple of Indra nearby Guptesvara temple in Triveni. Date NS 809. It mentions the consecretion of an image of deity.

मूलपाठ

१. ? **शुभ सम्वत ८०९ जेष्ठ शुक्ल पक्षे** ....

२. .... **बृहस्पति वारे** .... **[थ्व कुन्हु]**[1] –

३. .... **देव** .... **देवमूर्ति** .... **दयका[व]**[2]

४. – – – – **देवमूर्ति (प्रतिष्ठा याङा) जुरो ।**

नेपाली अनुवाद

शुभ संवत् ८०९ जेठ शुक्ल पक्षमा .... **बृहस्पति वारमा** .... **यो दिनमा** .... **देव** .... **देवमूर्ति** .... **बनाएर – – – – देवमूर्ति प्रतिष्ठा गर्नुभयो ।**

अभिलेख संख्या - १६

पन्ति वलाछें न्वाः व्रम्हायणी द्यःछें दुने, माजुयात देछानातःगु सिजः कलशया अभिलेख । संवत् ८१८ । लिपि - नेवाः आखः प्रचलित । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 16

Unpublished inscription of a bell from Brahmayani God house, Vatachen. Date : NS 818. A certain Matiraj appears to have donated the bell.

मूलपाठ

१. ? **स्वस्ति ॥ श्री ३ भवानी प्रिति कामनान शिवशक्ति ग्वड २ मोतिराजन दुंता**

२. **सं ८१८ आश्विन शुदि ॥ शुभ ॥**

नेपाली अनुवाद

स्वस्ति ॥ श्री ३ भवानीका प्रीति कामनाले शिवशक्ति २ गोटा मोतिराजले चढाउनु भयो संवत् ८१८ असोज शुक्लपक्ष ॥ शुभ ॥

---

[1] **राजवंशी ल्वने मफुगु [ ]**

[2] **राजवंशी मब्वंगु [ ]**

अभिलेख संख्या - १७

पन्ति वलाछे त्वाः ब्रम्हायणी द्यःछे दुने, माजुयात देछानातःगु सिजःया धःया अभिलेख । संवत् ८२० । लिपि – नेवाः आखः प्रचलित । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 17
Unpublished inscription of a ladle from Brahamayani Godhouse, Valachen. King Bhupatindra Malla appears to have donated a number of vessels on the occasion of Bhairavagni Yagyan.

मूलपाठ
१. ? स्वस्ति ॥ श्री श्री श्री ब्रम्हायणीदेवीसके ‿ श्री श्री जय भूपतीन्द्र मल्ल देवसन ‿ पनन्तिया जात्रास भैरबाग्नि यज्ञ याययातं ‿ लसया चतुर्द्दशी यातं ‿ धवफ ‿ चतुवा दुता ॥ सम्वत ८२० ज्येष्ठ शुक्लया त्रयोदशी स्वाति नक्षत्र परिध योग ‿ आदित्यवार कुन्हु दुता जुरो ॥

नेपाली अनुवाद
स्वस्ति ॥ श्री श्री श्री ब्रम्हायणी कहाँ, श्री श्री जय भूपतीन्द्र मल्ल देवले, पनौतिको जात्रामा भैरबाग्नि यज्ञ गर्न, महिनाको चतुर्दशी गर्न, डाडु, पन्यू चढाउनु भयो । सम्वत ८२० जेठ शुक्लको त्रयोदशी स्वाति नक्षत्र परिध योग आइतवारको दिनमा चढाउनु भएको भयो ॥

अभिलेख संख्या - १८

पन्ति इन्द्रेश्वर देगः परिसरय् च्वंगु मठछेँ ल्यूने तुथि दःगु चुकय् च्वंगु देगःचाय् पार्वती माजुया साहसन ल्वहँ-पौ । संवत् ८२१ । लिपि – प्रचलित नेवाः आखः । "बनेपा सातगाउँ" स श्याम सुन्दर राजवंशीं पिदने धुंकूगु दु ।

Inscription No. - 18
Stone inscription of pedestal of Parvati image in the inner courtyard of Math, Indresuara. Date - NS 821. Certain Cannabir appears to have built the Math.

मूलपाठ
१. ? सं ८२१ चैत्र शुदि [५][3] मथपति

---

[3] राजवंशीजुया पाठ (५)

२. श्री चन्नबिर [देबसन][1] पन्नातिया
३. मथछे दाङाव तया ॥

नेपाली अनुवाद
संवत् ८२१ चैत शुक्ल पंचमी (का दिनमा) मठाधिश श्री चन्नबिर देवले पनौतिको मठगृह बनाइ राख्नुभयो ॥

अभिलेख संख्या – १९

पन्ति त्रिवेणीया केदारनाथया चिधंगु देगःदुने मेथासं हयाःतःगु ल्वहँ–पौ । संवत् ८२७ । लिपि – नेवाः आखः प्रचलित । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 19
Unblished stone inscription kept inside the Kedarnath temple, Triveni. Date NS 827. Certain Gayaram and his wife appear to have built a public resting house. Certain rituals have to be performed in the said public resting house.

मूलपाठ
१. ༀ शुभ गयारामभारो गौरी नेम्हं स्त्रीपुरुखन थ्व सतर फले
२. दयका ठो फले – गलयात – – – द्व – चेकथन दवये ़ प्वात १५ म
३. ता छोके माल फ १० त – – – – – – – – – या चतामाधे दान बि
४. य ध्वते मूलया तकतया – – – – – – – – प्र – कनवद्व दये
५. च्यान्हुतो मता छोस्के – – – – – – – – – – ह्वं फं १ वजि प्र २ ला
६. कू १ जाकेया थ्व म – – – – – – – – – – – थ्वते याये माल
७. ग्वठिका – – यातसा – – – – – मयातसा पंच माहा क सं पात
८. ८२७ चैत्र वदि त्रयोदसि रेवति नक्षत्र बृहस्पति वार
९. थ्वकुन्हु प्रतिस्था याङा दिन जुलो : चैत्र वदि १३

नेपाली अनुवाद
शुभ गयाराम भारो गौरी दुइजना स्त्री पुरुषले यो सतल पाटी बनायौं यो पाटी .... तेल भए जतिले १५ वटा बत्ति बाल्नुपर्‍यो पाथी १० .... को चतामही दान दिनु यस्तो मूलको चक्र राखेर .... १ पाथी चिउरा २ पाउ मासु १ कुडुवा चामलको जाँड .... यस्तो गर्नुपर्‍यो गोष्ठीकाहरूले गर्‍यो भने .... गरेन भने पंच महापाप संवत् ८२७ चैत्र कृष्ण त्रयोदशी रेवती नक्षत्र बिहीवार यस दिनमा प्रतिष्ठा गरेको दिन भयो चैत्र कृष्ण १३ ।

---

[1] राजवंशीज्युया पाठ (देवन)

अभिलेख संख्या - २०

पन्ति मानेश्वरी स्थान (न्हूगु बस पार्क) या दक्षिण कुनय् फल्चास तयातःगु दक्षिण स्वयाच्वंगु ल्वहँ–पौ। संवत् ८३३। लिपि – नेवा: आख: प्रचलित। अप्रकाशित।

Inscription No. - 20
Unblished stone inscription in a public resting house at southern corner of New Bus Park. Date NS 833. Certain Bhonisankha Bharo appears to have built the resting house.

मूलपाठ

१. ? ॐ अद्य वाराहकलपे श्री २ इन्द्रेसोल सिव संनेधाने ॥
२. श्री २ मानेसोलि स्थाने ॥ ॐ अद्य फाल्गुण मासे कृष्णा
३. पक्षे प्रतिपद्यायांतिथौ हस्त नक्षत्र ‸ ध्रुव जोग्य
४. जथा ररन मुहुतके ‸ बृहस्पति बासरे कुम्भ
५. राशिगत सबितरि ‸ कंन्या रासिगते चन्द्रमसि ॥
६. भोनिसंष भारोन ‸ फरे ‸ किर्त्ति दयकाव बु दुता
७. ओतय थ्व ओरसान हाने ‸ म्हं १ दुगु ‸ फं ५ जा
८. कि ‸ यातन दान याय ‸ एघंतन ‸ मप्वा ५ छोके ‸ फं ३
९. जाके ‸ बजि २ कु १ रा ‸ कु २ दुदु ‸ थ्वते गुथि कू चिं
१०. तका ‸ लछेराम ‸ कृष्णा ‸ बसिं ‸ तेकंसिं ‸ प्रसेतल
११. सेल्हो याय मार ‸ धासे तको महानसा ‸ पंञ्च म
१२. हापाप हानसा महापुन्य ‸ सम्वत ८३३ फा
१३. ल्गुण कृष्णा ॥ शुभः ॥

फुसय्

तिपि बु लव २ हचापा बु रव ३

नेपाली अनुवाद

ॐ बराह कल्पमा श्री ३ इन्द्रेश्वर शिव निकट श्री २ मानेश्वरी स्थानमा ॥ ॐ फागुन महिनाको कृष्ण पक्ष प्रतिपदा तिथि हस्ता नक्षत्र ध्रुव योग यथा करण मुहूर्तमा, बिहीवार सूर्य कुम्भ राशिमा बस्दा चन्द्रमा कन्या राशिमा बस्दा ॥ भोनिसंष भारोले पाटी कीर्ति बनाएर खेत चढाउनु भयो र यस्को आम्दानीबाट मनाउनु एकवटा बोका, ५ पाथी चामल[2], लाई पनि दान गर्नु ‸ एघंतमा ५ वटा वत्ति बाल्नु ३ पाथी चामल ‸ दुइ भारी[3] चिउरा एक भारी मासु दुइ कुडुवा दुध, यस्तरी गुथि ब्यवस्था बनायौं, लछेराम, कृष्ण, बसिं, तेकंसिं, प्रसेतल जीर्णोद्धार गर्नुपर्‍यो, भने जति भएन भने पंच महापाप भयो भने महापुण्य, संवत् ८३३ फागुन कृष्ण ॥ शुभ ॥

---

[2] धन लाक्क छुं आख: त्व:फिगु थें च्वं।
[3] कु = कुचा ?

सिरानमा

तिपिबु खेत २ रोपनी हचापाबु खेत ३ रोपनी

अभिलेख संख्या - २१

पन्ति वलाछें त्वा: हरसिद्धी द्यःछेंया पूर्वाभिमुख ल्वहं–पौ । संवत् ८३४ । लिपि – नेवा: आख: प्रचलित । भक्तपुर शिलालेख सूचीस न्ह्यथनात:गु । मुक्कं पाठ दक्कलें न्हापा थन हे पिदने त्यंगु दु ।

Inscription No. - 21

Stone inscription from Harasiddhi Godhouse, Valachen. Date NS 834. Certain Bhaniskara and his wife sugalamayi appears to have donated two lion images (?).

मूलपाठ

१. ? भेयोस्तु ॥ ॐ श्री भवानी न ता

२. गि(तो ?)न माता न बन्धु न दाता न पुत्रोनपु

३. त्री न भृत्यो न भर्त्ता॒ न जाया न विर्त्तमचि

४. र्त्तिममैकगभिगतिस्त्लत्यमकारवा श्री

५. श्री श्री हलकसिद्धि भवानिसके बाल्हा

६. छे तोरया भनिस्कार॒ सुगुलदेवि म

७. यि नेम्हं तिपुनस्यन पा ७ बर रो छाया

८. – दात म्हं २ सिंभारचक्रन – त

९. म चिङा संम्व्रत् ८३४ फाल्गुन शु

१०. दि ७ थापना याङा दिन ॥ शुभ

नेपाली अनुवाद

शुभ होस् ॥ ॐ श्री भवानी न(पिता) न आमा न साथी न दाता न छोरा न छोरी न नोकरहरू न मालिक न पत्नी (यी कसैले सद्गति दिन सक्दैनन् तपाईंले मात्र सक्नुहुन्छ) श्री श्री श्री हलकसिद्धि भवानी कहाँ बाल्हाछे टोलका भानिस्कार सुगुलदेवी मयि दुइ स्त्रीपुरुषले सात वटा .... चढायौं .... २ वटा सिंह देवता .... बाँध्यौं । संवत् ८३४ फागुन शुक्ल ७ स्थापना गरेको दिन ॥ शुभ

अभिलेख संख्या - २२

पन्ति त्रिवेणी ब्रम्हायणी देग:या पश्चिम पाखे अंगलय् दिकात:गु ल्वहं–पौ । संवत् ८३६ । लिपि – नेवा: आख: प्रचलित । "बनेपा सातगाउँ"स श्यामसुन्दर राजवंशी पिथने धुंकूगु दु । थन मूललिसें ब्वना: न्ह्यब्वयाच्वना ।

Inscription No. - 22

Stone inscription from Brahmayani temple, Triveni. Date NS 836. This inscription mentions Visva Laxmi, the wife of King Bhupatindra Malla of Bhaktapur as the donor who had build the Brahmayani temple and established a Guthi for various rituals.

मूलपाठ

१. ? स्वस्ति ॥ ॐ अद्य ब्रम्हणो द्वितीय परार्द्धे _ श्वेत बराह कल्पे वैवस्वत मनोते [र][1] ष्टाविंशति तमस्य चतुर्युग

२. स्य कले : प्रथम पादे _ जम्बुद्वीपे _ भरतखण्डे _ भारतवर्षे आर्य्याव [र्त्त][2] देशे _ हिमवद्दक्षिण पादे नेपाल

३. मण्डले श्री ३ पशुपति सन्निधाने _ बासुकी क्षेत्रे _ वाग्मत्याः पूर्वकूले कौशि[क्याः][3] पश्चिम कूले _ लिलावती _ [नी][4]

४. लावती सङ्ग मे _ श्री ३ इन्द्रेश्वर सन्निधौ _ पुण्यवती स्थाने _ इहैव पुण्य भूमौ ॥ सम्वत ८३६ आषढमासे शुक्ल

५. पक्षे नवम्यां तिथौ _ चित्रा नक्षेत्रे _ शिव योगे _ यथाकरण मुहूर्तके आदित्य बासरे _ कर्क्कट राशिगते सवितरि _ तु

६. रा राशिगते चन्द्रमसि ॥ तद्दिने _ भक्तपट्टनैकादश हेमकलश छत्र तोरण गवाक्ष _ पटल स्वर्ण्ण मूर्ति _ चतुष्टय

७. राशि नक्षेत्र नाना प्रकार विचित्रित स्वर्ग्गादिव्यधिकं मनोहर _ प्रासाद निवा [सी][5] श्री ३ स्वेष्ट देवता चरणकमल सेवक

८. स्य _ मानवगोत्रस्य _ श्री श्री जय भूपतीन्द्र मल्ल देब बर्म्मण [पत्नी][6] श्री श्री जयरणजित मल्ल देब बर्म्म सुतेन शाकं _ श्री श्री

९. विश्वलक्ष्मी देवी _ श्री ३ स्वेष्ट देवता प्रीति कामनया पुण्यवती पुरादहि _ त्रिवेणी तीर्थतट निवासिनी श्री ३ ब्रम्हाणी

१०. देव्या बर्षवर्द्धनादि पंचोपचार पूजन निमित्यर्थेन _ गोष्ठी कृत्य विशंति रोपणि परिमितां भूमि संप्रदत्त कृ

११. ते ॥ मार्ग्गात्पच्छिमत : सूकदेवकस्य क्षेत्रादूत्तरत : सुकदेव लक्ष्मीरायद्वयो : क्षेत्रा [न्नद्याश्च][7] पूर्व्वत : श्री श्री रा

१२. जक्षेत्रा दक्षिणतश्च [एतन्मध्ये][8] लोहोला वु नाम धेयकं क्षत्राङ्क रोव १० साल्ह भूयः मार्ग्गात्पश्चिमतः श्री श्री

१३. राजक्षेत्रादुत्तरत : बलभद्रकस्ये क्षेत्रात्पूर्व्वतः सिद्धिसिंह विश्वदेव द्वयो : क्षेत्राद्दक्षिणतश्च एतन्म

१४. ध्ये [घाघल छ्वाक वु][9] नाम धेयकं क्षेत्राङ्क रोव [१०][10][साल्ह][11] ॥ अथ नेपालभाषा लिख्यते ॥ श्री श्री विश्वलक्ष्मी

१५. देवीसन _ श्री ३ [ब्रम्हाणी][12] या देवल दयकं गुठयातं थ्व बु दुंता ॥ थ्व बुया बलसानन वर्ष प्रति हाने _ आषाढ शु

१६. क्लया नवमी कुन्हु पंचोपचार पूजा जु, तायसलै १ पोतासलै १ धून पु १२ इताल थु १ जजमका पु १० चेकन

१७. प्र २ दृष्ठि जु ३ पंचरत्न जु, कर्ण्ण पताका जु ३ पंचपताका जु ३ अद्वार पा ३ डा कू १ सासे कू २ म्वात कू २ ड्रास

---

[1] राजवंशी ब्वंगु (रे) ।

[2] राजवंशी ब्वंगु (र्त)

[3] राजवंशी ब्वंगु (काया)

[4] राजवंशी ब्वंगु (ली)

[5] राजवंशी ब्वंगु (नी) ।

[6] राजवंशी ब्वंगु (यही)

[7] राजवंशी ब्वंगु (नद्याच्च)

[8] राजवंशी ब्वंगु (एतत्मध्ये)

[9] राजवंशी ब्वंगु (धाधल छ्वाक द्वना)

[10] राजवंशी ब्वंगु (२०)

[11] राजवंशी ब्वंगु (सोल्हाव)

[12] राजवंशी ब्वंगु (ब्रम्हायणी)

१८. लै १ सुखुला सलै १ सबुन पेश्चा ग्व १ न्यान धारा ग्व १ न्यानघड़िचा ग्व १ सिघ्र [पो]१[1] १ धूपास पो १ पंचामृत सलै १

१९. वलि पा १ द्वन्दु १२ नैउत १२ मेलाने उत १ गोलजा ग्व २ चपमा[ढे][2] जु ४ चतामाधे फं ३ प्राताप पु १ सेपेश्चा ग्व

२०. १ अक्षत पेश्चा ग्व १ स्वानपेश्चा ग्व १ यलमंट पेश्चा ग्व १ लडुवा माधे पेश्चा गो १ दं ७ दक्षिणा ग्व १० सगा ग्वय्_से

२१ स्वान_सिधार म्हं र दुगु ॥ श्री ३ इन्द्रेश्वरस्तं पूजा जु १ घेल सलै १ साखल सलै १ कस्ति सलै १ घलि पा २ दु

२२. दु पा २ [तेछो][3]_हामल_कापोल कु घलि [वो][4] १ माधे ता २ भे १ ग्वाल_धूप_दीप_दं ४ देवस्तं_दं ८ दक्षिणा पु

२३. जावारिजु १ निश्राव ॥ [खुन्हो][5] या बासुकी स्ते प्र १ दुदु सलै १ पुवा के ॥ श्री ३ कालिकास्तं मतापूजा जु १

२४. दं ४ दक्षिणा ग्व १० [सगा][6] ग्वय्_म्हं १ हास_फं २ बजि प्र २ म्यात ग्व ४ खेज कु २ सबुन फं १ जाकिया न्या

२५. न प्र १ ड्रा ॥ श्री श्री टिकाधारी राजास्तं [लृ १][7] दुगु श्री श्री साहेब जुस्तं [लृ१][8] दुगु श्री श्री माजुस्तं [लृ १][9]

२६. दुगु छत्रराजया वंश दतोले [लृ १][10] दुगु हाङ्गान परशेष गुठि जनन समज काय ॥ फं २ जा –

२७. कि म्हं २ आवार याता बिय ॥ ॥ ज्येष्ठ शुक्लया त्रयोदशी कुन्हु महादीप छोयके पंचोप –

२८. चार पूजा जु १ ताय सलै १ पटवास सलै १ धुन पु १२ इताल थु १ जजमका पु १० चेकन प्र २ पंचर

२९. त्न जु १ ड्रा कु १ म्वात कु २ मास कु २ दृष्टि जु ४ कर्णपताका जु ४ पंचपाताका जु ४ अट्ठारपा ४ ड्रा सरै १

३०. सुखुला सलै १ संबुने पेश्चा ग्व १ न्यानधारा ग्व १ न्यान घड़िचा ग्व १ सिध पो १ धूपास पो १ पंचामृत स

३१. लै १ [भेवत][11] बलि पा १ द्वन्दु १२ नेउत १२ मेला नेउत १ ग्वलजा ग्व १ चपमाधे जु ४ चतामाढे फं ३ दं २४

३२. वय_नलिक्याल ग्व १ ग्व १० ग्वय दं ७ दक्षिणा म्हं १४ दुगुम्हं १ [मेस मुल][12] मोटं ६ वा_महादीपयातं पलि –

३३. गा दं ३४ भात गा पु ४ कोयपाल पु ४ का अस्ता [१][13] पंचरत्न जु १ कु १० चेकन ॥ श्री श्री टिकाधारी जुजु [ ][14]

३४. स्तं[15] [लृ १][16] दुगु [लृ १][17] [राफल][18] मेसया श्री श्री साहेबजुस्त [लृ १][19] दुगु पु १ दुसल मेसया श्री श्री माजुस्तं [पाय][20]

---

1 राजवंशी ल्वंगु (पौ) ।
2 राजवंशी ल्वंगु (ट)
3 राजवंशी ल्वंगु (तछो)
4 राजवंशी ल्वंगु (ब्ये)
5 राजवंशी ल्वंगु (खुढो)
6 राजवंशी ल्वंगु (सआ)
7 राजवंशी (४१) ल्वंगु
8 राजवंशी (४१) ल्वंगु
9 राजवंशी (४१) ल्वंगु
10 राजवंशी (४१) ल्वंगु
11 राजवंशी ल्वंगु (भो)
12 राजवंशी ल्वंगु (मेसमल)
13 राजवंशी मल्वंगु
14 राजवंशी ल्वंगु (स्तं)

३५. १ मेसला कु ३ [ग्वं][21] छत्रराजयात वंश दतोले [पाय][22] १ मेसला कु २ ग्वं थ्वते तया ॥ देवया [भेना][23] दान
३६. बिय आल १ जाकि आ १ बजि फं ४ सबुन [लृ १][24] दुगु ला छ्या कुन्हु ६ मेसला छ्या ॥ हाङान पर शे –
३७. ष. दक्व गुठिजन पनिस्ता भोज [ ][25] छ्वल ॥ गुठिजन_ पनातिया_ चुकुंधेक जयनान_ बेखा महादे –
३८. व पेम्हा प्रमुखन परमान सकलेङा ॥ श्री श्री टिकाधारी राजान पनातिया नायक प्रमानन सेल्हो
३९. गुठ बिचार यायमाल ॥ दीप्त दीप्यत्प्रचण्डद्युमणिकरचयं क्षोभयन्ती सुरेन्द्र त्रीलोत्कर्ष प्रहर्ष
४०. क्षणमपि [हिरूषा][26] [नाशयन्ती][27] [चतुर्भिः][28] ॥ दोर्भिः संशोभिदेहां गुण नयन धरामक्षमालादि युक्तां_ व
४१. न्देतां ब्रम्हशक्तिं त्रिभूवन जननीहं पृष्ठोपरिष्ठं ॥ नेपाल शाके रस बन्हि नागैर्म्मिले शुचौमा –
४२. स्य वदात पक्षे ॥ तिथौ नवम्यां [तिमिरारि][29] वारे_ यिताख्य नक्षत्र शिवाख्य योगे ॥ क्षेत्रोत्तमे पुण्य –
४३. ती पुराख्य_ देव्याश्चतत्रैव विधाय मन्दिरं ॥ सुवर्ण्ण कुंभेन विभुषितं परं_ तयैव हेमोज्ज्वल छत्रेदा
४४. मभिः ॥ श्री भूपतीन्द्रस्यवनागदोयं श्री विश्वलक्ष्मी परितोष्य देवान चक्रेसमं श्री रणजित्सुतेन_ प्रीत्यै स्वदेव्याः किलतत्प्रतिष्ठां ॥ तो २ ओहो व –
४५. पंप्रति धिकहि ताने कु १ सिध्र जात्रान होले ॥ ग्व १ खासि ग्व १ बाताचा ग्व १ धवक ग्व १ चेकन घलचा_ पू १ छालिस थ्वते बसुजात दुंता जुलो ॥ शुभमस्तु ॥

नेपाली अनुवाद

कल्याण होस् ॥ ॐ आज ब्रम्हाको द्वितीय परार्द्धमा, श्वेत वराह कल्पमा, वैवस्वत मनुको अठाइसौं रातको चारयुगको कलिको पहिलो पाउमा, जम्बुद्विपमा, भरत खण्डमा, भारत वर्षमा, आर्यावर्त देशमा, हिमालयको दक्षिण पाउमा, नेपाल मण्डलमा श्री ३ पशुपतिको निकटमा, बासुकी क्षेत्रमा, बाग्मतीको पूर्व किनारमा कोशीको पश्चिम किनारमा लिलावती, नीलावती सङ्गममा, श्री ३ इन्द्रेश्वर निकटमा, पुण्यवती स्थानमा, यहि नै पुण्यभूमिमा ॥ सम्वत ८३६ असार महिनामा, शुक्ल पक्षमा नवमी तिथिमा, चित्रा नक्षत्रमा, शिव योगमा, पर्नुपर्ने करण र मुहूर्त परेको बेलामा आइतवारमा, सूर्य कर्कट राशिमा जाँदा, चन्द्रमा तुला राशिमा जाँदा ॥ त्यस्तो दिनमा भक्तपट्टनमा एघार वटा स्वर्ण कलश छत्र तोरण २४

---

15 राजवंशी मब्वंगु
16 राजवंशी ब्वंगु (४१)
17 राजवंशी ब्वंगु (पु १)
18 राजवंशी ब्वंगु (बाफल)
19 राजवंशी ब्वंगु (४१)
20 राजवंशी ब्वंगु (याय)
21 राजवंशी ब्वंगु (ग्व)
22 राजवंशी ब्वंगु (पार)
23 राजवंशी ब्वंगु (भेलो)
24 राजवंशी ब्वंगु (४१)
25 राजवंशी ब्वंगु (न)
26 राजवंशी ब्वंगु (हिद्वषा)
27 राजवंशी ब्वंगु (माशयन्ती)
28 राजवंशी ब्वंगु (चतुर्हिः)
29 राजवंशी त्वःफिकुगु ।

गवाक्ष, पटल चारवटा सुनौला मूर्ति राशि नक्षत्र नाना किसिमले कुँदिएको स्वर्गभन्दा पनि बढी दिव्य र मनोहर, दरवारमा बस्ने श्री ३ इष्ट देवताका पाउरूपी कमलका सेवक, मानव गोत्रका, श्री श्री जय भूपतीन्द्र मल्ल देव वर्मणकी पत्नी, श्री श्री जय रणजित मल्ल देव वर्मणलाई जन्माउने, श्री श्री विश्वलक्ष्मी देवीले, श्री ३ इष्ट देवताको प्रीति कामनाले पुण्यवती पुरवाट त्रिवेणी तीर्थ किनारमा विराजमान श्री ३ ब्रम्हायणी देवीको वर्षवन्धन आदि पंचोपचार पूजाका निमित्त गुठी बनाई बीस रोपनी भूमि दान गर्नुभयो ॥ बाटोदेखि पश्चिम सुकदेवको क्षेत्रदेखि उत्तर सुकदेव र लक्ष्मी राय दुइका क्षेत्रदेखि पूर्व श्री श्री राजक्षेत्र देखि दक्षिण समेत यति बीचमा (पर्ने) लोहोलावु नामले क्षेत्राङ्क रोपनी १० जमिन दश फेरी वाटोदेखि पश्चिम श्री श्री राजक्षेत्रदेखि उत्तर, बलभद्रको क्षेत्रदेखि पूर्व, सिद्धिसिंह विश्वदेव दुइ जनाको क्षेत्रदेखि दक्षिण समेत यति बीचमा घाघलछ्वक वु नाउँको खेत १० रोपनी दश ॥ अब नेपाल भाषामा लेखिन्छ।

श्री श्री विश्वलक्ष्मी देवीले श्री ३ ब्रम्हायणीको देवल बनाई गुथिको निम्ति यो खेत चढाउनु भयो। यति खेतको आम्दानीले वर्षपिच्छे मनाउनु, असार शुक्लको नवमीको दिनमा पंचोपचार पूजा १ जोर लावा १ सलि पोता* १ सलि दिप १ मुठ्ठा जजंका^ॐ १० वटा तेल १ पाथी दिष्टि ३ जोर पंचरत्न १ जोर कर्णपताका ३ जोर पंचपताका ३ जोर (आद्वार)✦ ३ वटा माछा चार पाउ जाँड चार माना भटमास आठ पाउ माछा १ सलि सुकेको मासु १ सलि स्याबजि १ पिचा पवित्र रक्सी १ धाला, रक्सी १ धैला सिंदूर एक पोका धूप एक पोका पंचामृत एक सलि बलि एउटा (द्वन्दु) १२ नैवद्य १२ नैवद्य एक सलि भात/चिउराको सत्तु २ डल्ला चौमह्रि ४ वटा चतामह्रि ३ वटा (प्राताप) एउटा फल १ पिचा अक्षता १ पिचा फुल १ पिचा यमह्रि १ पिचा लड्डु १ पिचा सात दाम दक्षिणा जटावाल सुपारी १० गोटा, फलफुल सिन्दुर दुइवटा बोका ॥ श्री ३ इन्द्रेश्वरकहाँ पूजा १ जोर घिउ १ सलि सक्खर १ सलि मह १ सलि दही दुइवटा दुध २ ठाउँमा जौ, तिल, कपडा एकहात दही एकवटा मिठाई दुइयरी पान १ बेरा, धूप दीप ४ दम्म देवलाई ८ दम्म दक्षिणा पूजारीलाई १ भाग सीधा ॥ खुहोको वासुकीकहाँ १ पाथी दुध, तौलिया धान १ सलि ॥ श्री ३ कालिकाकहाँ दीपपूजा १ जोर दक्षिणा ४ दम्म सिंगो सुपारी १० वटा, एउटा हाँस, २ पाथी चिउरा एकमाना भटमास ४ वटा अण्डा स्याबजि ४ माना चामलको रक्सी १ पाथी १ पाउ माछा ॥ श्री श्री टिकाधारी राजालाई बोकाको एक साँप्रो बोका छत्रराजको वंश रहेसम्म बोकाको एक साँप्रो श्री श्री साहेबजुलाई एउटा साँप्रो श्री श्री राजमातालाई एउटा साँप्रो चढाइ बाँकी जति गुठीका सदस्यहरूलाई समय् ख्वाउनु ॥ २ पाथी चामल अवाले दुइ जनालाई दिनु ॥ ॥ जेठ शुक्लको त्रयोदशीको दिनमा महादीप बाल्नु पंचोपचार पुजा १ जोर लावा १ सलि द्वङ्ग ?को धुलो १ सलि धूप १२ वटा दीप १ मुठ्ठा जजंका १० वटा तेल २ पाथी पंचरत्न १ जोर माछा २ माना भटमास ४ माना मास ४ माना दृष्टि ४ वटा कर्णपताका ४ वटा पंचपताका ४ वटा अद्वार ४ वटा माछा १ सलि सुकेको मासु १ सलि (सवुने पेश्चा) १ गोटा, पवित्र रक्सी १ वटा रक्सी १ गोटा सिंदूर एक पोका धुप एक पोका पंचामृत १ सलि (भेवत बलि) एउटा (द्वन्दु) १२ (नैवद्य) १२ नैवद्यविशेष १ सत्तु १ डल्ला चौमाढे ४ वटा चतार्माह्रि ३ (पाथी) २४ दाम ...., नरिवल १ वटा, दश गोटा सुपारी, दाम ७ दक्षिणा १४ वटा गु ? एउटा राँगो ६ मोहर टंका (वां), महादीपलाई पलिगा दाम ३४ भेटि ४ वटा खास्टो ४ वटा (कोयपाल) ४ वटा धागो आधा पाउ पंचरत्न १ जोर तेल २० माना ॥ श्री श्री टिकाधारी राजालाई बोकाको एक साँप्रो राँगोको एउटा साँप्रो श्री श्री साहेबजुलाई एउटा खुट्टा बोका एउटा राँगोको गर्दन (दुसल) श्री राजमातालाई राँगोको मासु १ धार्नी टुक्रा, छत्रराजको वंश रहेसम्म राँगोको मासु ८

---

* पूजामा मण्डप बनाउन प्रयोग गरिने धुलो।
ॐ एक किसिमको मंगल मानिने काँचो धागो।
✦ संस्कार विशेषमा चाहिने, पताकामा बेह्रिने खास्टो।

पाउको टुक्रा १ यति राखेर ॥ देवको एक ठाउँमा दान दिनु चामल आधक एक चिउरा आधक एक स्यावजि ४ पाथी, बोकाको साँप्रो १ पोलेको मासु तीनधार्नी राँगोको पोलेको मासु ॥ यति गरी बाँकी रहेको गुठिजनहरूलाई भोज खान दिनु ॥ गुठिजन, पनौतिका, चुकुंधेक प्रमान, जयनान, बेखा र महादेव चारजना प्रमुख प्रमान सकल ॥ श्री श्री टिकाधारी राजाले पनौतिका नायक प्रमानले पनि जीर्णोद्धार गुठी विचार गर्नुपर्‍यो । प्रचण्ड सूर्यको किरण पुञ्जलाई क्षीण गर्ने खुशीपूर्वक सधैं (दुष्टहरूको) क्रोध नाश गर्ने चारहातले सुशोभित भएकी तीन नेत्र धारिणी अक्षमाला र अरु हातमा लिएकी, त्रिभुवनकी आमा यस्ती सुवर्णवर्णा ती ब्रम्हशक्तिलाई नमस्कार गर्छु ॥ नेपाल शक संवत् रस वन्हि नाग मिलाउँदा असार मास शुक्ल पक्षमा ॥ नवमी तिथि आइतवारमा चित्रा नाउँको नक्षत्र, शिव नाउँको योगमा ॥ सबै ठाउँ भन्दा उत्तम पुण्यवती नाउँको पुर त्यहीं देवीको मन्दिर बनाइयो । सुवर्ण घडाले शोभा बढाइयो सुनौलो छत्र सहितको ॥ श्री भूपतीन्द्रको – – – – श्री विश्वलक्ष्मीलाई खुशी गरी श्री रणजितलाई जन्म दिने, इष्टदेवीका प्रीतिले प्रतिष्ठा गर्नुभयो । २ तोला चाँदीको डल्लो वर्षेपिच्छे चढाउनु दुइमाना सिंदूर जात्रामा छर्नु ॥ १ वटा खँडकूलो एउटा बाटा एउटा डाडु १ गोटा तेलको भाँडो १ वटा छान्ने यति भाँडाकुँडा चढाउनु भयो ॥ शुभ होस् ।

अभिलेख संख्या – २३

पन्ति इन्द्रेश्वर देग:या पूर्व अंगलय् लुखाफुसिसं तिकात:गु सिज:पौ । संवत् १६३४ । लिपि – देवनागरी । पुरातत्व पत्र संग्रह दोश्रो भाग, पूर्णिमा पूर्णाङ्क १४ पृ. १४० स शङ्करमान राजवंशीजु पिथनादिगु दु ।

मूलपाठ

१. ? **स्वस्ति श्री शाके १६३४ ॥ श्रावणमासे शुक्ल पक्ष द्वादस्यां तियौ शुक्रबासरे दिनगता ४ ॥**

२. **श्री भुजबल थापास पत्नि इंद्रावति देव्या श्री श्री श्री इंद्रेश्वरप्रीतये कांसतांम्र लोहपात्र थान २५**

३. **येक दुहुनि गाइ ॥ श्री इंद्रेश्वर प्रीतिरस्तु शुभम् ॥ : ॥**

नेपाली अनुवाद*

कल्याण होस् श्री शक् संवत् १६३४ ॥ साउन महिना * **शुक्लपक्ष द्वादशी तिथि शुक्रवारका दिन गते ४ श्री भुजबल थापाकी पत्नी इंद्रावती देवीले श्री श्री श्री इंद्रेश्वरका प्रीतिले काँस तामा फलामका २५ थान भाँडा र एउटी दुहुनी गाई (चढाउनु भयो) ॥ श्री इन्द्रेश्वरका प्रीतिले हो ॥ शुभ ॥**

अभिलेख संख्या – २४

पन्ति त्रिवेणी ब्रम्हायणी देग:या पश्चिमपाखे अंगलय् दिकात:गु ल्वहँ-पौ । संवत् ८४१ । लिपि – नेवा: आख: प्रचलित । अप्रकाशित ।

*** थ्व अभिलेखया भाय् नं नेपाली हे ख: ।**

*** सौरमास कथं साउन महिना चन्द्रमास कथं आषाढ महिना ॥**

Inscription No. - 24
Unpublished inscription from Brahmayani temple, Triveni. Date NS 841. An addenda to inscription No 23, this inscription mentions Visva Laxmi having donated a land for a ritual. Noting NS 842 as the year king Bhupatindra Malla died, this inscription already does not mention of him even a year before.

मूलपाठ

१. ? स्वस्ति ॥ श्री श्री श्री ब्रम्हायणी प्रीतिन श्री श्री श्री विश्वलक्ष्मी देवीसन श्री श्री रणजित मल्ल प्रभु ठाकुरसन नेम्ह माचा सेन
२. दुता देवल गुथस दुयचायाव लिपातास ताङाव विज्याता रो ५ घरको वु रो ( ) न्यासिरो वु रो २ जुगिपालि वुरो
३. १ तेरावु रो २ सिल्हिमारस ताने माल रामेश्वरया खपोया विल्हाम पनातिया प्ररमार शुभ ॥ सं ८४१ ज्येष्ठ वदि ६ दुता शुभ ॥

नेपाली अनुवाद

स्वस्ति ॥ श्री श्री श्री ब्रम्हायणीका प्रीतिले श्री श्री श्री विश्वलक्ष्मी देवीले श्री श्री रणजित मल्ल प्रभु ठाकुरले दुइ आमाछोराले देवल गुथिको .... पोतेर पित्तल पाताले मोड्नु भयो । घरको नाउँ भएको खेत ५ रोपनी न्यासिरो वु नाउँको खेत २ रोपनी जुगिपालिवु नाउँको खेत १ रोपनी तेरावु नाउँको खेत २ रोपनी .... मा थप्नुपर्‍यो । भक्तपुरका रामेश्वरपा पनौतिका विल्हाम प्रमान (भए) ॥ शुभ ॥ संवत् ८४१ जेठ कृष्ण ६ मा चढाइग्ये ॥ शुभ ॥

अभिलेख संख्या - २५

पन्ति यालाछें त्वा:या भराय् धंगु चैत्यया अभिलेख । संवत् ८६६ । लिपि - नेवा: आख: प्रचलित । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 25
Unpublished stone inscription of a Chaitya. Yalachen. Date NS 866. Certain Gyanraj Budhacharya appears to have brought Buddha momento from Uttarapanth and installed that in the chaitya.

मूलपाठ

१. ? स्वस्ति ॥ श्री ३ धर्म्मधातु प्रीतिन ‸ क्वयुछेया ‸ वुधाचा
२. र्य्यं ‸ ग्यानराज ‸ उर्त्तरापंथ वङावेलस पूर्ण्ण चितउ
३. ल्पति जुसे ओयाओ छत्रदेवया - - - मतुक दोहोरपा -
४. ह्या ध्व वस्तु ‸ ग्यानराजन ल्हायाया ‸ सुनों वाछि करा
५. त नेपाल वोङा ह्याओ, नेम्हं स्त्री पुरुषन दोहोर
६. पा जुरो ॥ ॥ सम्वत् ८६६ ज्येष्ठ शुक्ल
७. द्वितीया मृगशिरा नक्षेत्र घृतियोग आदि

पन्तिया अभिलेख

८. त्यवार, थ्वकुन्हु दुंता जुरो ॥ ॥ शुभमस्तु ॥

नेपाली अनुवाद

कल्याण होस् ॥ श्री ३ धर्मधातुका प्रीतिले क्वयुछेका वुधाचार्य्य ग्यानराज उत्तरापंथ जाँदाखेरी पूर्णचित्त उत्पत्ति भएर छत्रदेवका - - - - मटुक अर्पण गर्नु ल्याएर यो वस्तु ग्यानराजले बोक्नु भएर, कसैले (पछि) पत्नी नेपाल बोलाएर ल्याउनु भएको थियो । दुइ स्त्री पुरुषले चढाउनु भयो ॥ ॥ संवत् ८६६ जेठ शुक्ल द्वितीया मृगशिरा नक्षत्र, धृति योग आदि आदित्यवार यो दिनमा चढाउनु भयो ॥ ॥ शुभ होस् ॥

अभिलेख संख्या - २६

पन्ति भद्रकाली द्यःछें दुने च्वंगु गं-३ या अभिलेख । संवत् ८६७ । लिपि - नेवाः आखः प्रचलित । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 26

Unpublished inscription from Bhadrakali Godhouse. Date NS 867 Certain Dhanidharana appears to have offered the bell.

मूलपाठ

१. ? **श्री ३ कालिका भवानी प्रितिन धनिधरन दुता सम्वत् ८६७ शुभ ॥**

नेपाली अनुवाद

श्री ३ कालिका भवानीका प्रीतिले धनिधरले चढाउनु भयो । संवत् ८६७ । शुभ ॥

अभिलेख संख्या - २७

पन्ति बसपार्क देसय् दुने वने बेलय् अघाः त्वाः या सरस्वती पाटीया पूर्व स्वयाच्वंगु ल्वहँ-पौ । संवत् ८७३ । लिपि - नेवाः आखः प्रचलित । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 27

Unpublished inscription from Sarasvati public resting house near Buspark. Date NS 873. Certain Maha visnu form Agha tole appears to have built the public resting house.

मूलपाठ

१. ? **श्री ॥ सम्वत ८७३ फागुण शुक्ल ॥ पंचमि ॥ ॐ अद्य बाहा -**

२. लकल्पे वैवस्वतमनोतले करी जुग भत् खन्द्रे जम्बु दिपा
३. हेमन्त दक्षिण नयपालदेसे पशुपति सिव सनिधाने
४. बासुषि क्षेत्रे बाग्मत्यायां पुब्ब कुले कवसिकाया
५. पशिम कुले श्री पुन्यओति स्याने श्री ३ यन्द्रेस्वर भर्भारी –
६. कस्यान श्री रुद्राओति पन्युवति रिरावति महातिर्यस्म
७. – आर्यावर्त देस एहिव पुन्य भूमि ॥ कास्यपगोत्रो अघा
८. तोलया महाविष्णु भारोन मामबबुया नामन दत्तकि –
९. त्ति फले दयका ॥ थ्व फले यातओ सोल्हो यायता रोव ३ थ
१०. लयवु – – – दोको ॥ भाद्र पद शुक्रया पुन्यया
११. – – – – – – – – राज जु – वा – माघे – छोयश्री –
१२. ....
१३. ....
१४. ....
१५. ....
१६. ....

नेपाली अनुवाद

श्री संवत् ८७३ फागुन शुक्ल पंचमी ॐ बराह कल्पमा बैवस्वत नाउँको मन्वन्तरमा कलियुग भरत खण्डमा जाम्बुद्विप हिमालयदेखि दक्षिण नेपाल देशमा पशुपति शिवको निकट वासुकी (नाउँको) क्षेत्रमा वागमतीदेखि पूर्व कोशीदेखि पश्चिम श्री पुण्यवती स्थानमा श्री ३ इन्द्रेश्वर भट्टारक (छेऊ) रुद्रावति पुण्यवति लीलावति (को संगम स्थल) – ब्रभु यस्तो पुण्य भूमिमा ॥ काश्यप गोत्रका अघा टोलका महाविष्णु भारोले आमाबाबुका नाममा दत्त कीर्ति पाटी बनाएँ ॥ यो पाटीको जीर्णोद्वार गर्न ३ रोपनी थलथबु – – – सबै ॥ भाद्रपद शुक्लको पुण्यको – – – – – – – – ....एक जोर .... पठाउनू श्री ....

अभिलेख संख्या – २८

पन्ति त्रिवेणीस च्वंगु शीतला माजुया साहासन अभिलेख । संवत् ८७६ । लिपि – नेवा: आख: प्रचलित । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 28
Unpublished inscription of the stone pedestal of Sitala, Triveni. Date NS 876.

मूलपाठ

१. – – – – – स्तु ् संव(त्) ८७६ जेठ शुदि १४ सुक्रबाल कुन्हु श्री ३

२. – – – – – – दे इश्वरी – – जय कृष्ण देव – विष्णुन दुता – –

नेपाली अनुवाद

कल्याण होस् । संवत् ८७६ जेठ शुक्ल १४ शुक्रवारको दिनमा श्री ३ .... इश्वरी .... जयकृष्ण देव – विष्णुले चढाए ....

अभिलेख संख्या – २९

पन्ति वलाछें त्वा:या हल्सिद्धि भजन खल: क्वसं च्वंगु फलेचाया ल्वहँ–पौ । लिपि – नेवा: आख: प्रचलित । संवत् ८७७ । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 29

Unpublished stone inscription from a public resting house of Halsiddhi, Valachen. Certain Dharmaraj Buddhacarya appears to have donated a land for perfoming certain ritual in the public resting house that he has built

मूलपाठ

१. – शुकी बुधा चाजे, धर्म्मराजनः श्री २ सछि देउःया

२. सनि – – – – – – – – – – – – – – – – –

३. ल्ये बैवस्वत मनोतरे कलिजुगे भर्त्तखंन्दे जंभुदिपे हेम

४. वत दक्षिन नेपाल देसं पसुपति शिव संन्येधाने, बासुकि

५. क्षेत्र, बाग्मत्यायां पूर्व्व कूले, कशिकाया पश्चिम कुले

६. श्री २ पुन्याओति स्था श्री ३ एन्देश्वलि भर्त्तालिका स्था

७. ने, रुद्रावति, पर्मावति, रिरावति महाति स्तिस्थान्य

८. अज्यावार्त्त देश एहिव पूंन्यभूमि ।। ॐ अद्य माघ मा

९. स्य शुक्ल पक्षा चतुदस्यायां तिथ्व ।। थ्व फरे शतल

१०. तव स्यल्हो याय निमिर्त्तिध, ठाकुर सेल्हो या

११. यताले, उपरान्त, बुधाचाज्ये धर्म्मराजन हसिं

१२. धावु रोव स्व ३ दुता थ्व बुया ओलसानन काया

१३. व हाने ।। ज्येष्ठ शुक्लया चतुदसि कुन्हु श्री २ व्र

१४. म्हायनि याके म्ह छि १ हंस्स स्याय म्ह छि १ ह

१५. रिशिर्द्धि देओयाके स्याय । फं डा ४ जाके

१६. दान ‸ देव चाय ।। ओत भाद्रपद शुक्लया पु

१७. न्येमा कुन्हु ‸ देव वोय माधि १ छबो छाये

अभिलेख संख्या - ३१

पन्ति महालक्ष्मी पीठया द्यःलिक्क च्वंगु जीर्णगु ल्वहँ–पौ । संवत् ८८७ । लिपि – नेवाः आखः प्रचलित । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 31
Unpublished inscription from Mahalaxmi pith. Date NS 887.

मूलपाठ

१. ....
२. ....
३. ....
४. प्रति – रो –
५. सम्वत ८८७ भाद्र प्रति कृ
६. ष्णपक्षे षष्ठी प्र सप्तमी बैपतिबा
७. लकुन्हु जुरो ॥ ॥ शुभ

नेपाली अनुवाद

.... प्रतिवर्ष – – – संवत् ८८७ भाद्र कृष्ण पक्ष षष्ठी पर सप्तमी बृहस्पतिवारको दिनमा भयो ॥ शुभ ॥

अभिलेख संख्या - ३२

पन्ति भद्रकाली द्यःछेँ दुनेया गं – १ या अभिलेख । संवत ८८९ । लिपि – नेवाः आखः प्रचलित । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 32
Unpublished inscription on a bell at Bhadrakai Godhouse. Date NS 889. Certain Maha bisnu appears to have donated the bell.

मूलपाठ

१. ? स्वस्ति ॥ श्री ३ कालिका भवानीस्व : घण्टा दुंता पसछेँया महाविष्णु प्रीतिन दुंता । सम्वत ८८९
२. माघ कृष्णाया नवमि बृहस्पतिवाल कुन्हु दुंता ॥ शुभः ॥

नेपाली अनुवाद

कल्याण होस् ॥ श्री ३ कालिका भवानीमा घण्टा चढाउनु भयो पसछेंका महाविष्णु (ले) प्रीतिपूर्वक चढाउनु भयो ॥ संवत् ८८९ माघ कृष्णको नवमी बिहीवारको दिनमा चढाउनु भयो ॥ शुभ ॥

अभिलेख संख्या - ३३

पन्ति भद्रकाली द्यःछेँ दुनेया गं–२ या अभिलेख । संवत् ८९५ । लिपि – नेवाः आखः प्रचलित । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 22
Unpublished inscription on a bell at Bhadrakali Godhouse. Date NS 895

मूलपाठ

१. ? **श्री ३ काथा गन्यसया सीर चोम्हा – दायन प्रीतिन घंटा दुंता । स्वस्ति ॥ सम्वत ८९५ पौष बदि १२ ॥**
२. **॥ शुभः ॥**

नेपाली अनुवाद

श्री ३ काथं गणेशका शीरमा अवस्थित – – दायको प्रीतिले घण्टा चढाउनु भयो ॥ कल्याण होस् । संवत् ८९५ पौष कृष्ण १२ ॥

अभिलेख संख्या - ३४

पन्ति वलाछेँ त्वाः व्रम्हायणी द्यःछेँ दुने माजुयात देछ्यानातःगु गंया अभिलेख । संवत् ८९७ । लिपि – नेवाः आखः प्रचलित । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 34
Unpublished inscription on a bell inside Bramhayani Godhouse, Vaeachen. Date NS 897. Certain Jayamasim appears to have donated the bell.

मूलपाठ

१. ? **स्वस्ति ॥ श्री ३ व्रम्हायणी प्रीतिन अघात तोरया जयमसिं छिपिन ध्व घंठ दुता ॥ संवत् ८९७ ज्येष्ठ शुदि १३ शुभ ॥**

नेपाली अनुवाद

स्वस्ति ॥ श्री ३ ब्रम्हायणीका प्रीतिले अघा टोलका जयमसिं छिपिले यो घण्टा चढाउनु भयो ॥ संवत् ८९७ जेठ शुक्ल १३ शुभ ॥

अभिलेख संख्या - ३५

पन्ति इताबुलुं पूर्व बुँइ सिथय् ग्वतूलाच्वंगु ल्वहँ-पौ । संवत् ८ - - । लिपि - नेवाः आखः प्रचलित । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 35
Unpublished inscription found in field near Itabulu. Date NS 8 - -.

मूलपाठ

१. ? **शुभ ॥ सम्वत ८ ——————— (रो)**
२. **हिणी नक्षेत्रे ˍˍ शु ——————— (मि)**
३. **थुन रासिगते ——————— वि (शे) (ष)**
४. **विसिस्तरायां ˍˍ श्री ——————— थदृशनधारि**
५. **दुत्तरनायनाबिस ——————— जुरो । थ्व बुया व**
६. **लसानन ˍˍ वु ——————— फं ५० मास फं ५**
७. **चि फं १ जोगि ——————— र - - -**
८. **थालदियव ——————— नाथजोगि**
९. **थ्ववेम्हं ——————— यासु -**
१०. **धाको मयातसा ——————— ते -**
११. **हावात ——————— भारो ॥**
१२. **ताविय ——————— भारो ॥**
१३. **खप्व ——————— त**
१४. **——————— शुभ ॥**

नेपाली अनुवाद

शुभ ॥ संवत् ८ ········· रोहिणी नक्षत्र ˍˍ शुभ (योग) ·················· मिथुन राशिमा बस्दा ·················· यस्तो विशेष विशिष्ट (समयमा) श्री ········· दर्शनधारी दुत्तरनाथ नाम्बि ········· होस् ॥ यस खेतको आम्दानीले ········· ५० पाथी मासको (दाल) ५ पाथी नुन १ पाथी जोग ········· नाथ जोगि ········· यति खुवाउनु ········· भने जति नगरे ········· भारो ॥ ताविय भारो ········· भक्तपुर (?) ········· शुभ ॥

अभिलेख संख्या - ३६

पन्ति खुसिं उखे छगू द्वंफय् च्वना बिज्याम्ह भिसिंद्यःया जीर्ण देगलय् थःया ल्वहँ त्वलंया लिउने कियातःगु आखः । संवत् ९०२ । लिपि – नेवाः आखः प्रचलित । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 36
Unpublished stone inscription form Bhimsena temple acrors the river. Date NS 902.

मूलपाठ

खवय्	जवय्
१. ? श्री श्री भीमसेनाय	१. त्वान्न पामिज ३ महेवश कुपं
२. तन्नमः । अद्यवाराहकल्प	२. क्ष – ………
३. बैबस्वतमनोरष्टा विंशति	३. कारकं गदाधरं ताक्षदंष्ट्र
४. कलि युगे भरतखण्डे	४. प्योररूप फाल्गुणागुजं भजे
५. जाम्बुद्विपे हिमवत् दक्षिण	५. मीपपाहिभी पमिरशक्र
६. पादे नेपाल देशे श्री ३ पशु	६. र्द पुजित ॥ शुभं ॥ अथ
७. पति सन्निधाने वासुकि क्षेत्रे	७. नेपालभाषा संम्व
८. वाग्मत्यापूर्व्वकुले कौशि	८. त ९०२ ज्येष्ठ मा(से)
९. कायांपश्चिमकुले श्री ३ पुण्यव	९. शुक्ल पक्षे अष्टम्यांतिथौ
१०. तिस्यान श्री ३ इन्द्रेश्वर –	१०. हस्त नक्षेत्रे यथा करण मु
११. – – – – – न्तियौ श्री रु	११. हुर्त्तके बुधबासरे मिथु
१२. द्रावति श्री नीलवति श्री पद्मा	१२. नरासिगते सबितरी
१३. वतीमहातीर्थ स्थाने आद्या	१३. कन्या रासिगते चन्द्रमसि ॥ वन
१४. वर्त्त देशे इहैव पूण्य	१४. याधत्तु आचार्य्य दुयागु तो
१५. भूमौ ॥ शुभं ॥ – – –	१५. सयामयन भारो नेम्हं समु
१६. पक्ष काशदिश – – सूललितम	१६. च्वयन श्री ३ भीमसेनस्के
१७. संवत्सरे ज्येष्ठ मासि शुक्लके	१७. तोरण स्थापना याङा
१८. शिव तिथौ हस्ता नख्य नक्षत्रके	१८. जुरो ॥ शुभमस्तु ॥
१९. आदित्येमिथुनस्थिते बुध दि	१९. थ्वया वर्षपतिस बु
२०. ने चन्द्रेपि कन्यागते धत्ता	२०. साधनयाय माल जु १
२१. क्ष्यरबमये दकुव हबदघ	२१. मतापुजा_बाहान
२२. स्वस्थापयत्तोरणं ॥ शुभं ॥	२२. हंस म्ह १ पल २ चेक
	२३. न अस्त १ सिदुर तो
	२४. रणयता ॥ शुभ ॥

नेपाली अनुवाद

देब्रे

श्री श्री श्री भीमसेनलाई नमस्कार । वराह कल्पको वैवस्वत नाउँको अठाइसौं मनुको (पालो) कलियुगमा भरत खण्डमा जम्बुद्विपमा हिमालयको दक्षिणपाउमा (रहेको) नेपाल देशमा श्री ३ पशुपति निकट (रहेको) बासुकी क्षेत्रमा वागमती देखि पूर्व कोशीदेखि पश्चिम श्री ३ पुण्यवती स्थान श्री ३ इन्द्रेश्वर – – – – – – श्री रुद्रावति श्री नीलवति श्री पद्मावति (संगम) महातीर्थस्थानमा आर्यावर्त देशको यस्तो पुण्य भूमिमा ॥ शुभ ॥ – – – – पक्ष – – – – – – ललित नामको संवत्सरमा जेठ महिना शुक्लको शिव तिथी हस्ता नक्षत्रमा । सूर्य मिथुन राशिमा बस्दा बुधवार र चन्द्रमा कन्या राशिमा बस्दा धत्ताध्यश्व मयेले – – – – तोरण स्थापना गर्नुभयो ॥ शुभ ॥

दाहिने

– – – – – – – – – – – – – शुभ ॥ अब नेपाल भाषामा संवत् ९०२ जेठ महिनामा शुक्ल पक्षमा अष्टमी तिथि हस्ता नक्षत्रमा जे करण पर्‍यो त्यसमा मुहूर्तमा बुधवारमा सूर्य मिथुन राशिमा बस्दा चन्द्रमा कन्या राशिमा बस्दा । बनको धत्ता आचार्य र दुको गुतोसमये यी दुइ भारदार मिलेर श्री ३ भिमसेनकहाँ तोरण स्थापना गरेको भयो । शुभ होस् ॥ यस्को प्रतिवर्ष वर्षवन्धन गर्नुपर्‍यो मतापूजा १ बलिको निम्ति हाँस १ .... २ तेल आधा पाउ सिन्दुर तोरणलाई (भयो) ॥ शुभ ॥

अभिलेख संख्या – ३७

पन्ति इन्द्रेश्वर देग:दुने च्वंगु गंया अभिलेख । संवत् ९०४ । लिपि – नेवा: आख: प्रचलित । "वनेपा सातगाउँ"स श्यामसुन्दर राजवंशीं पिका:गु दु ।

Inscription No. - 37

Inscription of a bell from Indresvara temple. Date NS 904.

मूलपाठ

१. ? **स्वस्ति सम्वत ९०४ श्रावण सुदि ५ आदितवार कुन्हु श्री ३ इन्द्रेश्वरसके जयसिं बत्रीन दुता शुभ ॥**

नेपाली अनुवाद

स्वस्ति संवत् ९०४ साउन शुक्ल ५ आइतबारको दिनमा श्री ३ इन्द्रेश्वरकहाँ जयसिं क्षत्रीले चढाए शुभ ॥

अभिलेख संख्या – ३८

पन्ति इन्द्रेश्वर देग: दुनेया गंया अभिलेख संवत् ९०४ । लिपि – नेवा: आख: प्रचलित । "वनेपा सातगाउँ"स श्यामसुन्दर राजवंशीं पिका:गु दु ।

Inscription No. - 38
Inscription of a bell from Indresvara temple. Date NS 904.

मूलपाठ
१. ? **स्वस्ति सम्वत ९०४ श्रावण सुदि ५ आदित्यवार कुन्हु श्री ३ इन्द्रेश्वरसके प्रीतिन सनि दान शुभ ॥**

नेपाली अनुवाद
स्वस्ति संवत् ९०४ साउन शुक्ल ५ आइतवारको दिनमा श्री ३ इन्द्रेश्वरकहाँ प्रीतिले (सनि) दान शुभ ॥

अभिलेख संख्या - ३९

पन्ति इन्द्रेश्वर देगलय् दुने च्वंगु द्वँसाया अभिलेख । संवत् ९३१ । लिपि – नेवा: आख: प्रचलित । "बनेपा सातगाउँ"स श्यामसुन्दर राजवंशीं पिका:गु दु ।

Inscription No. - 39
Inscription of a pedestal of bull image from Indresvara temple. Date NS 931.

मूलपाठ
१. ? **सम्वत ९३१ कार्तिक शुदि १५ श्री ३ इन्द्रेश्वर जसराय मानन्धर नामनेन माता लन्ह लीस्ती धनलक्ष्मी । शुभ ॥**

नेपाली अनुवाद
संवत् ९३१ कार्त्तिक शुक्ल १५ श्री ३ इन्द्रेश्वर (कहाँ) जसराय मानन्धरका नाउँले आमा लन्ह लीस्ती धनलक्ष्मी ॥ शुभ ॥

अभिलेख संख्या - ४0

पन्ति वलाछें त्वा: ब्रम्हायणी द्य:छें दुने माजु बिज्याइगु खतय् कियात:गु अभिलेख । संवत् ९३१ । लिपि – नेवा: आख: प्रचलित । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 40
Unpublished inscription on the pedestal of Bramhayani, in its God house, Valachen. Date NS 931. Certain Rupaganru Sim appears to have renovated the shrine.

मूलपाठ

१. ? **शुभ सम्वत ९३१ आश्विन शुदि १२ रोज १ श्री श्री श्री ब्रम्हाणी देवी वामनं सिंहासन वि**
२. **जतया सिजलया लिया श्री काजि अमरसिं थापाया पालस मतोभनी जोगवारा जोशी**
३. **सकाय रूपागन्वुसिंन प्रमुखनं पंचसमुचयन यथा शक्ति तया १ श्री परमेश्वरी प्रीतिन**
४. **नीवर याङा जुलो शुभः ॥**

नेपाली अनुवाद

शुभ संवत् ९३१ असोज शुक्ल १२ रोज १ श्री श्री श्री ब्रम्हायणी देवी - - - सिंहासन ढलोटको तामाको पित्तलको श्री काजी अमरसिंह थापाको पालोमा मतोभनी जोगवारा जोशीका छोरा रूपागन्वुसिंले प्रमुखले पंच सबैले यथा शक्ति राखे १ श्री परमेश्वरीका प्रीतिले शुद्ध गरियो ॥ शुभ ॥

अभिलेख संख्या - ४१

पन्ति इन्द्रेश्वर देगःया दक्षिण लुखाया चौकोसय् कियातःगु अभिलेख । संवत् ९५० । लिपि – नेवाः आखः प्रचलित । "वनेपा सातगाउँ"स श्याम सुन्दर राजवंशीं पिकाःगु दु ।

Inscription No. - 41
Inscription on the southern door of Indresvara temple. Date NS 950. A Kayastha family appears to have donated gold for the door.

मूलपाठ

१. ? **स्वस्ति श्री सम्वत ९५० मिति कार्तिक मासे कृष्णपक्षे द्वितीया तियौ रोहिनि नक्षत्र परिघ योग बृहस्पतिबासरे तुलारासि गते सबितरि बृष राशिगते चन्द्र मसि श्री ३ इन्द्रेश्वर प्रितिन**
२. **सुर्ण्णया रुवाथसि : खोप देशया क्वाछे टोलया यज्ञ नारां कायिष्ठ स्त्री पुरुष पुत्रि स्वम्हासया नामन दुता जुरो सुभ ॥**

नेपाली अनुवाद

स्वस्ति श्री संवत् ९५० मिति कार्त्तिक महिनाको कृष्ण पक्षमा द्वितीया तिथि रोहिणी नक्षत्र परिघ योग बिहिवार सूर्य तुला राशिमा बस्दा चन्द्रमा बृष राशिमा बस्दा श्री ३ इन्द्रेश्वरका प्रीतिले ढोकामा चौकोस भक्तपुर देशको क्वाछे टोलका यज्ञ नारां कायिष्ठ लोग्ने स्वास्नी छोरी तीनैको नामबाट चढाउने भए शुभ ॥

अभिलेख संख्या - ४२

पन्ति ब्रम्हायणी देगलय् द्यःया त्वलनय् कियातःगु ल्वहँ-पौ । संवत् ९५० । लिपि – देवनागरी अप्रकाशित ।

पन्तिया अभिलेख

Inscription No. - 42
Unpublished inscription on the toran of Brahamayani, Valachen. Date NS 950.

मूलपाठ

१. ? श्री गणेशाय नमः ॥ श्री गुरुवार्णी श्री ब्रम्हाणीभ्यो नमः
२. स्वस्ति ॥ ॐ तत्सत् श्री मन्नारायणादि पुरुषस्य महावि
३. ष्णो शतां प्रवर्त्तमानस्य परार्द्ध द्वय जीवितो ब्रम्हाणि
४. द्वीतिय परार्द्धे_ चतुर्दश मनुनांमध्ये वैवस्वत मनोर
५. ष्टाविंशति तमस दिव्य युगे सत्य त्रेता द्वापरान्ते कलियुगे
६. प्रथमपादे बौद्धावतारे_ प्लवाख्य संवत्सरे श्री सूर्य्य उत्तरा
७. यने सप्त द्वीपनां मध्ये जाम्बू द्वीपे हरिबर्ष किं पुरुषपा म
८. ध्ये भारत बर्षे नवखण्डनां मध्ये भरतखण्डे विंध्यहिमाल
९. योर्मध्ये आर्य्यावर्त्तैक देशे इन्द्रेश्वर सन्निधौ लीलावती
१०. पद्मावती रुद्रावती संगम तीर्थे पुण्यवती नाम देशे
११. इहव पुण्य भूमौ ॥ ॥ संवत ९५० चैत्र मासे कृष्ण पक्षे
१२. अष्टम्यांतिथौ उराषाढ नक्षत्रे शिवयोग यथौ
१३. करण मुहूर्तके शुक्रबासरे मेष राशिगते सबितरि मकर
१४. राशिगतो चंद्रमसि ॥ थ्व कुन्हु श्री ३ ब्रम्हाणी देवी प्रीति कामना
१५. न मय न पाहृयमनिया काय भाजु धन हाकु कृष्ण सिरि सु
१६. कुल थ्वते डाम्हा फुकीजया समेतन तोरण स्वगु स्थाप
१७. ना याङा जुला ॥ थ्वगु तोरण सेवान सामचाखान बिचा
१८. र याय माल ॥ शुभम ॥ पद्मकल्पदित्मध्येश्वे
१९. त वाराहकल्पे १४ ॥

नेपाली अनुवाद

श्री गणेशलाई नमस्कार ॥ श्री गुरु सरस्वती श्री ब्रम्हायणीलाई नमस्कार स्वस्ति ॥ ॐ त्यहि सत् हो श्री मन्नारायण आदिकालको पुरुष महाबिष्णुद्वारा स्थापित एक सयको दुइ परार्द्ध बाँच्ने ब्रम्हाको दोश्रो परार्द्धमा, चौध मनु मध्ये वैवस्वत नाउँको मनुको अठाइसौं दिव्ययुगमा सत्य, त्रेता, द्वापर जस्ता युग पछिको कलियुगको पहिलो पाउ बौद्ध अवतारमा, प्लव नाउँको संवत्सरमा श्री सूर्य नारायण उत्तरायनमा सप्त द्वीप मध्ये जम्बुद्वीपमा हरिवर्ष र कींपुरुष बीचमा रहेको भारतवर्षमा नौ खण्ड मध्ये भरत खण्डमा विंध्य र हिमालको बीचमा पर्ने आर्यावर्त देशमा इन्द्रेश्वर निकट, लीलावति पद्मावति रुद्रावतिको संगम तीर्थममा स्थित पुण्यवती नाउँको देश यस्तो पुण्य भूमिमा ॥॥ संवत् ९५० चैत महिनाको कृष्णपक्ष अष्टमी तिथि उत्तराषाढ नक्षत्रमा शिवयोगमा यथा करण मुहूर्तमा शुक्रवार सूर्य मेष राशिमा चन्द्रमा मकर राशिमा ॥ यो दिन श्री ३ ब्रम्हायणी देवीको प्रीति कामनाले मयनपाहृयमनिका छोरा भाजुधन हाकु कृष्ण सिरि सुकुल यति पाँच जना सहोदर दाजुभाइ समेतले तोरण तीनवटा स्थापना गरेका भयौं । यी तोरण हाम्रा सन्तानले बिचार गरुन् ॥ शुभ ॥ पद्मकल्पमध्ये श्वेत बराह कल्पमा ॥

हरिवर्ष = निषध पर्वतको बीचको हेमकूट देखि उत्तरको पर्वत।

अभिलेख संख्या ४३

पन्ति इन्द्रेश्वर देगः लिक्कं च्वंगु भैरवःया ख्वाःपालय् कियातःगु अभिलेख । थ्व ख्वाःपाः खुया यंके धुंकाः लिपा थुकिया किपा "आर्ट्स अफ् एशिया"लय् १९९५ स पिदंगु खः । नसंचा (दं २ ल्याः २) स थ्व पिदने धुंकूगु दु । थन ख्वाःपाःया किपाः नापं लनाः हानं पाठ ब्वनाःगु खः । संवत – ९५७ । लिपि – नेवाः आखः प्रचलित ।

Inscription No. • 43
Inscription on the stoler copper mask of Bhairav from Indresvara temple. Date - NS 957.

मूलपाठ

१. ? शुभ [सवत][1] [९५७][2] मि [ज्येस्त][3] सुदि [१४][4] – – – [सुन्हु][5] श्री ३ उलमंता भैरव
२. या मूर्त्ति [दयकाव][6] [पतिया][7] [वालाछे][8] तोलयागु [– सिहश नेम्हा सेछि][9] पा[स][10]_ सकल
३. पलिवार [म्हं][11] [४][12] [समुचयन][13] दुंता ॥ शुभ ॥

नेपाली अनुवाद

शुभ संवत् ९५७ मिति जेठ शुक्ल १४ .... का दिनमा श्री ३ उन्मत्त भैरवको मूर्ति बनाई पनौति बालाछे टोलका – सिह श दुइजना रंजितका सकल परिवार जम्मा ४ जना समुच्चयले चढाउनु भयो ॥ शुभ ॥

अभिलेख संख्या – ४४

पन्ति खुसिं दक्षिण संकटा देगःया पिअंगलय् तिकातःगु दक्षिण स्वयाच्वंगु ल्वहँ–पौ । संवत् ९६२ । लिपि – नेवाः आखः प्रचलित । अप्रकाशित ।

---

[1] नसंचाया पाठ (सम्वत)
[2] नसंचाया पाठ (५५७)
[3] नसंचाया ब्वनेमफुगु
[4] नसंचाया पाठ (१)
[5] नसंचाया ब्वनेमफुगु
[6] नसंचाया पाठ (दयेका)
[7] नसंचाया पाठ (पनातिया)
[8] नसंचाया पाठ (क्वलाछें)
[9] नसंचाया ब्वनेमफुगु
[10] नसंचाया पाठ (सु)
[11] नसंचाया पाठ (न्हं)
[12] नसंचाया ब्वनेमफुगु
[13] नसंचाया पाठ (समरपन)

Inscription No. - 44

Unpublished inscription on the compound wall of samkata. Date NS 962. Certain Mahanta juju and his wife seems to have built the camunda temple and established a fund for performing the annual ritual.

मूलपाठ

१. ? श्री चामुण्डा देबी नमः ॥ नेपालिके कर रसांकयुते - - वैशाख शुक्ल उरगे

२. द्र तिथौ गुरोभे ॥ आदित्यबासर मिति - - - चौच_चन्द्रयिकर्क

३. टगते - मितसिंह गुरुः ॥ १ ॥ इष्टैरनंकतरुभिश्चमहान्महान्तका

४. ल्पालंपंचधन्लक्ष्मीजनिप्रयुक्त ॥ निर्म्मायिपुत्रसकलत्र सुस

५. म्मतोभौप्रास्थापयछभदिनतुनयंजुपौत्रः ॥ २ ॥ पुन नेपाल

६. भाषा ॥ सम्बत ९६२ वैशाख शुक्ल पंचमी पुषा नक्षत्र आदि

७. त्यवार थ्व कुन्हु पुण्र्णावती देशया दमागुलया मयंजुया छे

८. य आसितासिंहया काय धनलक्ष्मिया काय महन्त जुजु थकु

९. नेम्ह स्त्रीपुलुषन_थ बुबा युगभीरसिंह भीमननसिंह थ्व पनी स

१०. मुच्चयन चामुण्डा देबीया देग्वल प्रतिस्था याङा_थ्व कीर्त्तिस_बर्ष प्र

११. ति पुजा यथाशक्ति म्हं १ बाहान देबतान दयके_थ्वया उदेस

१२. मोहो तका २५ नीङातको थ्व दामया ब्याजन_दत्त चले याय मा

१३. ल_थव पुत्रपौत्रादिन फको चिता याके माल_सेङा बानसा यम

१४. न_फको चिता याय माल_भाषा जुलो शुभमतु ॥ ॥ ॥

नेपाली अनुवाद

श्री चामुण्डादेवीलाई नमस्कार ॥ नेपाल संवत् कर रस सहित - - वैशाख शुक्लको उरगेद्र तिथि गुरु हुँदा ॥ आइतवार मिति - - - - पनि, चन्द्रमा कर्कट राशिमा बस्दा (सूर्य) सिंह राशिमा बस्दा ॥ १ ॥ .... ॥ २ ॥ फेरी नेपालभाषा ॥ संवत् ९६२ वैशाख शुक्ल पंचमी पुष्य नक्षत्र आइतवार यो दिनमा पुर्ण्णवती देश घाट मास्तिर गुलया मयंजुका नाति आसितसिंहका छोरा धनलक्ष्मिका छोरा महन्त जुजु थकु दुइ स्त्री पुरुषले, आफ्ना बाबु युगभीरसिंह भीमननसिंह यिनीहरू पनि सबैले चामुण्डा देवीको मन्दिर प्रतिष्ठीत गर्‍यौं, यो कीर्तिमा, वर्ष पिच्छे पूजा यथाशक्ति १ जना बलि देवतालाई पुगोस्, यसको उद्देश्यले मोहर रूपैञा २५ पच्चीस राखेर यस रकमको ब्याजले_दत्त चलाउनु पर्‍यो, आफ्ना छोरा नातिले सकुञ्जेल चिन्ता पर्‍यो, बिग्रेर गयो भने आफूले पनि सकुञ्जेल चिन्ता गराउनु पर्‍यो । भाषा भयो । शुभ होस् ॥

अभिलेख संख्या - ४५

पन्ति संकटा मन्दिर (इताबुलु)या अजिमा न्ह्योनेसं अंगलय् दिकात:गु दक्षिण स्वयाच्वंगु ल्वहँ-पौ । संवत् ९६२ । लिपि - नेवा: आख: प्रचलित । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 45
Unpublished inscription from Samkata temple (Itabulu). Date - NS 962

मूलपाठ
१. ? श्री कालिका देव्यै नमः ॥ ॥ नैपालिकेब्देक्षिरम्या
२. स्वेराटेंभाद्रेशितेपमतियौराशियत्रवारोपुणी
३. वती पुरिइ मंगुल टोलसंस्थो भालो मनी
४. तिदायिता सुकु लोह चोया ॥ पुत्रोपित्रत्रेसुरान
५. रसिह नाम तैक्तै : पुजादि सहितेनतु कालिका
६. यां प्रीत्ये ददत्म अति भक्ति युतेन दत्त पाषान तोर
७. ण शुशोभणो शुभमस्तु ॥ – – अत नेपार भा
८. (षा) संम्वत ९६२ भाद्र शुक्र १० रोज ४ थ्वकुन्हु पुणोवती
९. हंस पादुम – तोरण मणिभारोया काय कृष्ण छय
१०. रानसिं थ्वतेया सकल परिवार समुच्चयेन श्री ३ ॥
११. पातिणदेबिबि प्रितिर थ्वतु लोहोहृया तोरण छत्र ज्
१२. रो थ्वगु दिनस बर्षप्रति जे १ स्वगर पुजा पु १ प
१३. ताल प्लं १ हसं थ्वते बुशाधन याय प्ल १ चेकनं रोर
१४. बासयाय असम्ना १ सिधुरन इरेमार थ्वनेन कृष्ण
१५. भारोया बंश दतोले यायमाल भाषा जुरो सुभम ॥

नेपाली अनुवाद
श्री कालिका देवीमा नमस्कार ॥ नेपाल संवत् क्षिरम्यास्वेराटें (९६२) भाद्रको श्वेत भागमा पम (?) तिथिमा शशि यत्र (?) वारमा पुणवती पुरीमा मंगुल टोलका भारो मनीले सुकुलोह लेखेर दिए ॥ – – – – – – – नरसिह नामका पितृका नामले – – – – – – पूजादि सहित कालिकाका प्रीतिले अति भक्तिभावले पूर्ण भइ ढुङ्गाको तोरण (चढाइ) शोभा बढाए । शुभ होस् । अब नेपाल भाषामा संवत् ९६२ भाद्र शुक्ल १० रोज ४ यो दिनमा पुणोवती हंसपादु – – मनिभारोका छोरा कृष्ण नाति शनसिं यतिका सकल परिवारले श्री ३ पातिण देवीका प्रीतिले यो ढुङ्गाको तोरण छत्र चढाउनु भयो यस दिनमा वर्षपिच्छे स्वगर पुजा १ जोर पताल १ वटा हाँस १ वटा यति(ले) वर्षवन्धन गर्नु १ पाथी तेलले ढुङ्गामा घस्नू आधा चौथाइ सिंदूर (पनि) लिप्नु पऱ्यो यति चाहिं कृष्ण भारोको वंश रहुञ्जेल गर्नुपऱ्यो भाषा भयो शुभ ॥

अभिलेख संख्या - ४६

पन्ति खुसिं उखे दंफ्वलय् च्वना बिज्याम्ह भिसिचः देगःया पिअंगलय् तिकातःगु ल्वहँ-पौ । संवत् ९६५ । लिपि – नेवाः आखः देवनागरी । अप्रकाशित ।

पन्तिया अभिलेख

Inscription No. - 46
Unpublished inscription from Bhimsena temple. Date 965. Bhaju Jatu appears to have constructed the stone toran.

मूलपाठ

१. ? ॐ नम श्री गणेशाय नमः । श्री भीमसेना
२. यनमः ॥ ॐ अद्यब्रम्हणद्वितियश्वेतवाराहक
३. ल्पेवैबस्तंमधतरे : अस्ताबिंसति तमरो : चतु जुग
४. कलिजुक करेप्रयम पादे : जंभूदिपे : भरतखंदे भा
५. रत बरष आर्ज्यावत देसे : हिमवत दक्षीण नेपाल म
६. द श्री ३ पशुपति संनिधाने बासुकि क्षेत्रे बाग्मत्यां पूर्व
७. कूले कोसिकाया पश्चिम भागे पुन्यावति नगर स्याने रु
८. द्रावति पद्यावति रिलावति संगमे श्री ३ इन्द्रेश्वर भरमारक
९. इहिमयुता भूमी : ॥ ॥ आषाढा मास शुक्ल पक्ष द्वितीया
१०. तिथो तिषेनक्षत्रो हर्षरा जोग्व रबिबासरे : मिथन रासिग
११. ते श्री सुर्ज कर्कट रासि चन्द्रमसि : ॥ (आभ) रसादिचर अवपु
१२. कतिथौ द्वितीया रविवार युक्ते : ॥ शुभैचत्राक्षेअपिहर्षन
१३. - पुरमबिस्वोचनिसेचनार्थ ॥ १ ॥ भाजु कुरुराम च -
१४. भा - कामिनर्द्धमपत्निसुमतिमयिच ॥ तत्पुत्र साहैबचाशिं
१५. हनाम पुसत्र श्री भीमचसेनदेवः ॥ २ ॥ मिलामयमा
१६. र्गमसभनचविमायमोक्षदिकंप्राप्तयियः ॥ ॥ नैपा
१७. लिक समत् ९६५ श्व पुत्र पारिनसआभीमसेनया
१८. नसजिणय तोलन भि भाषनितमद्विरा ॥ रानीषरि
१९. ग - दिवालयस्थान श्री ३ भीमसेन प्रिंतिन आपाहा
२०. त्रे टोलया भाजु जतुन दयका जुल सो स्त्रिपति थ
२१. बम पुत्र साहबसिंहन प्रिति याङा जुल तुलान न र व
२२. रसबदनलाआषाढशुक्लया द्वितिया कुन्हु ताय वा
२३. डमस्वाग - सीडार याय माल भाषा जुलः ॥ शुभ ॥

नेपाली अनुवाद

ॐ श्री गणेशलाई नमस्कार ॥ श्री भीमसेनलाई नमस्कार ॥ ॐ आज ब्रम्हाको द्वितीय परार्द्धमा श्वेत वराह कल्पमा ववस्त नामको मन्वंतरको अठाइसौं रातमा चारयुगको कलियुगमा कलिको पहिलो पाउमा जम्बुद्विपमा भरत खण्डमा भारतवर्ष आर्यावर्त देशमा हिमालयको दक्षिण (पाउमा) नेपाल मण्डलमा श्री ३ पशुपति नजिक बासुकी क्षेत्रमा बागमतीदेखि पूर्व किनारमा कोशीदेखि पश्चिम भागमा पुन्यावति (नाउँको) नगर स्थानमा रुद्रावति लीलावति रिलावति

संगममा श्री ३ इन्द्रेश्वर भट्टारक यस्तो पुण्य भूमिमा ॥ ॥ असार महिना शुक्लपक्ष द्वितीया तिथि तिष्य नक्षत्र (हर्षरा) योग आइतवारमा श्री सूर्य मिथुन राशिमा बस्दा चन्द्रमा कर्कट राशिमा बस्दा ॥ (– – रसदिचर सजिलो साल द्वितिया तिथी रविवार सहित ॥ – – – – – – – – – – – – – ॥ कुलराम भाजु र भाजु – – – – – – – – का धर्मपत्नी सुमतिमयिले पनि ॥ उनको छोरो श्री साहैबसिंहका नामले पनि श्री भीमसेन देव(कहाँ) ॥ – – – – – – – – – मोक्षादि प्राप्त गर्न ॥ ॥ नेपाल संवत् ९६५– – – – ॥ रानीचरिग – – – देवमन्दिर स्थानमा श्री ३ भीमसेनका प्रीतिले आपाहाओ टोलका भाजु जतुले बनाउनु भयो स्त्री पुरुष र आफ्ना छोरा साहबसिंहले प्रीति गर्नु भयो – – – – – – – – – महिना असार शुक्लका द्वितीयाको दिनमा – – – – – – – – गर्नु पऱ्यो भाषा भयो ॥ शुभ ॥

अभिलेख संख्या – ४७

पन्ति त्रिवेणी लिक्कसं च्वंगु छग: देग:चाया साहासनया द्य:न्हूम्हया पुलांगु ल्वहँ–पौ । संवत् ९८२ । लिपि – नेवा: आख: प्रचलित । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 47
Unpublished inscription of a pedestal from Triveni. Date NS 982

मूलपाठ
१ ? ॐ **नम: नारायण ॥ सम्वत** ९८२ माघ
२. **तियौ** .... **कीत** ॥ **ग** ....
३. .... **श** ....
४. .... **दयका**
५. ....
६. ....

नेपाली अनुवाद
ॐ नारायणलाई नमस्कार ॥ **संवत्** ९८२ माघ .... **तिथिमा** .... **चढाएँ ॥** .... **बनाएर ।** ....

अभिलेख संख्या – ४८

पन्ति **इन्द्रेश्वर** देगलय् दुने दक्षिण ध्वाखास तयात:गु वह:पौ । संवत् ९८७ । लिपि – नेवा: आख: प्रचलित । "बनेपा सातगाउँ"स श्यामसुन्दर राजवंशीं पिका:गु दु । थन मूल लिसें लना: पाठ ब्वना:गु जुल ।

Inscription No. - 48

Inscription on silver plate at the southern gate of Indresvara temple. Date : NS 987. Certain Cukudhi thakum appears to have built the gold plated roof of Indresvara temple as per the wish of her son Bhairab simha.

मूलपाठ

१. ? श्री गणेशाय नमः ॥ ॥ श्री इन्द्रेश्वराय नमः ॥ शाकेशुग्रबृषासनं त्रिनय

२. नं शादूल चर्म्माम्बरं ॥ भूतेशं फणिभू [षणं][1] मृगधरं गंगाधरं सुन्दरं ॥ सं [हाराण्णीन][2]

३. तारकं सुर गुरु धर्म्मार्थ कामप्रद : ॥ श्री इन्द्रेश्वर शंकरं [गुण][3] मयं [तन्नेम्यहं][4]

४. सर्वदा ॥ १ ॥ नेपालाधिप [सोमवंश][5] नृप [रोट्][6] [श्रीमत्सेरेन्द्राभिधः ॥ तस्यां ल्हाप्र][7]

५. तिपालक [स्सचिवराट्][8] श्री जंगबाहादुरः । ताभ्यां श्री जय वृन्द्रयति [भक्त्या][9]

६. सुतो सं [श्चुषे][10] ॥ स्वात्मा श्री शिव [लोकवांछित फलं शैनादि][11] दं प्रापय ॥ २ ॥

७. संयाते नगनागनंद मिलिते नेपाल बर्षे [शचौ][12] कृष्णे स्कंद तियौ

८. शशांक [दिबसेः][13] मिर्बुध मे [गण्डके][14] ॥ श्री इन्द्रेश्वर संकरस्य [निल][15]

९. ये प्रीत्यै सुसंकल्पितं [ताम्र][16] स्वर्ण [विलेपितं सूपटले लानी][17]

१०. यकुं संज्ञया ॥ ३ ॥ आसीच्छ्रीपट्ट [भाजु][18] दत्त [गुणवा वैशाव][19]

११. [तारो][20] हरेस्तत्पत्नी पति सेवने ऽति [गति मास्त्रा नी][21] यकुं श्री

---

[1] राजवंशी ल्वंगु (⋯)

[2] राजवंशी मल्वंगु

[3] राजवंशी ल्वंगु (काण)राजवंशी ल्वंगु (त्रैलोक्यहं)

[4] राजवंशी ल्वंगु (त्रैलोक्यहं)राजवंशी ल्वंगु (सौकयेश)

[5] राजवंशी ल्वंगु (सौकयेश)राजवंशी ल्वंगु (ति⋯)

[6] राजवंशी ल्वंगु (ति⋯)राजवंशी ल्वने मफूगु ।

[7] राजवंशी ल्वने मफूगु ।राजवंशी ल्वंगु (स्वाधिकाराट)

[8] राजवंशी ल्वंगु (स्वाधिकाराट)राजवंशी ल्वंगु (तस्मा)

[9] राजवंशी ल्वंगु (तस्मा)राजवंशी ल्वंगु (भये)

[10] राजवंशी ल्वंगु (भये)राजवंशी ल्वंगु (भातवोछिलहल श्वेतादि)

[11] राजवंशी ल्वंगु (भातवोछिलहल श्वेतादि)राजवंशी ल्वंगु (शपौ)

[12] राजवंशी ल्वंगु (शपौ)

[13] राजवंशी ल्वंगु (दिबसो)

[14] राजवंशी ल्वंगु (गण्डके)

[15] राजवंशी त्व:पिकूगु ।

[16] राजवंशी ल्वंगु (ताने)

[17] राजवंशी ल्वंगु (विललित स्वापट् लालावनी)

[18] राजवंशी ल्वंगु (ताज)

[19] राजवंशी ल्वंगु (गनवाततयव)

[20] राजवंशी ल्वंगु (तारा)

[21] राजवंशी ल्वंगु (मतिमान ..... श्री)

१२. समा ॥ तज्जो भैरवसिह [विभु][1] निधिराट् लानी मये [जु][2] सती
१३. [ह्मो][3] का श्री चुकुघी थकुं गुणवती निर्वा [नहतोर्मूवा][4] ॥ ३ ॥
१४. अथ देशभाषा ॥ ख [पो][5] देश खौमा टोल [याकाछेया][6] भाजु
१५. दत्तया काय पनातिस चोनम्ह भैरवसिंह [चंद्रमुनिन न्हपा][7]
१६. संवत ९७३ माघ कृष्ण २ स श्री इन्द्रेश्वर महादेवस प्रीतिन
१७. [देगोलस][8] पश्चिम पत्ति लपोल दयकाव दुता ॥ काय भैरव
१८. सिंह [बितये][9] जुयांलि पुनः निपा थुगु [मितिस][10] थ्वया [माम][11]
[१९. न दक्षिणपत्तिसं लुपोल दयकाव दूता जुलो ॥ संवत् ९८७ आषा
२०. ढ कृष्ण पंचमी पर षष्ठी सोमवारस प्रतिष्ठा याङा दिन जुलो शुभ ॥]][12]

नेपाली अनुवाद

श्री गणेशलाई नमस्कार ॥ श्री इन्द्रेश्वरलाई नमस्कार ॥ बलिया र उग्र साँढेमाथि बसेका तीन आँखा भएका शार्दूलको छाला ओढेका ॥ भूतका भगवान् नागका गहना पहिरेका मृगचर्म ओढेका, गंगा बोकेका सुन्दर ॥ तारकको संहार गरेका सुरका गुरु धर्म्म अर्थ काम दिने ॥ यस्ता गुणमय श्री इन्द्रेश्वर शंकरलाई म सधैं नमस्कार गर्दछु ॥ नेपालका अधिपति सोमवंशी राजा श्रीमत् सुरेन्द्र नाउँ गरेको राजालाई मान्ने विशिष्ट सचिव श्री जंगबहादुर ॥ दुइटा - ॥ नगनागनंद मिल्दा हुने नेपाल सम्वतमा शचि महिना कृष्ण पक्षमा स्कंद तिथिमा शंशाङ्क दिनमा - - - - ॥ श्री इन्द्रेश्वर नील शङ्करको प्रीतिले तामामा सुनले लेपेर लानी थकुले राम्रो संकल्प गरीन् । - ॥ अब देशभाषा । भक्तपुरदेश खौमा टोल याकाछेंका भाजु दत्तका छोरा पनौतिमा बस्ने भैरवसिंह चंद्रमुनिले अघि संवत् ९७३ माघ कृष्ण द्वितीया श्री इन्द्रेश्वर महादेव कहाँ प्रीतिले देवलको परिचमपट्टि सुनको छाना बनाएर चढाउनु भयो । छोरा भैरवसिंह बितेपछि फेरि पछि यो मितिमा उसका आमाले दक्षिण पट्टि (पनि) सुनको छाना बनाई चढाउनु भयो ॥ संवत् ९८७ आषाढ कृष्ण पंचमी पर षष्ठी सोमवारमा प्रतिष्ठा गर्नु भएको दिन भयो शुभ ॥

---

[1] राजवंशी ब्वंगु (वित)
[2] राजवंशी ब्वंगु (क)
[3] राजवंशी ब्वंगु (क्वे)
[4] राजवंशी ब्वने मफुगु ।
[5] राजवंशी ब्वंगु (प्व)
[6] राजवंशी ब्वंगु (या त्याछे)
[7] राजवंशी ब्वंगु (वनानिन हृव)
[8] राजवंशी ब्वंगु (दगालस)
[9] राजवंशी ब्वंगु (बिजये)
[10] राजवंशी ब्वने मफुगु ।
[11] राजवंशी ब्वंगु (नते)
[12] राजवंशी ब्वंगु (१९. लानी थकुं व थओ पुलुष भाजु टुभा पुत्र भैरव सिंहया मन २० लाक्षिन शुभ ॥)

अभिलेख संख्या – ४९

पन्ति यालाछें त्वा:या ज्ञानविकास पुस्तकालय दयाच्वंगु फलेचाया अभिलेख । थौंकन्हे थ्व त्रिवेणी घाटय् धर्म स्तम्भ लिक्कं तयात:गु दु । संवत वि.सं. १८४४ । लिपि – देवनागरी । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 49
Unpublished inscription from Gyanbikas Livrary, Date VS 1944. Certain Devanaram appears to have built the public resting house.

मूलपाठ

१. ? स्वस्ति । सम्वत १८४४[*] साल मिति फागुन सुदि रोज ६ थ्वया दिन
२. राम नानी ‸ अल्हाछे तोलया देवनारां नं थ्व फले दयका
३. व श्री नारायन थापना याङाव जुलो ॥ ॥ जेष्ठ पुनि या जात्रा घुनु
४. श्री नारायनयता मता प्वात १ बिय माल । अल्या पुन्हि घुनु फया
५. श्री ३ नाराय पुजा याङाव च्यान्हु तो मता बिय माल ‸ थ्व कल्प
६. सं पालं पालेता जीवनि याता गांके वाचल २ तया जुल देव नारांया
७. सेष संतान नं थ्व फले विचाल याय माल संवत् १९४४ शुभम् ॥

नेपाली अनुवाद

स्वस्ति । संवत् १८४४ साल मिति फागुन शुक्ल – शुक्रवार यो दिन रामननी यालाछे टोलका देवनारांले यो पाटी बनाएर श्री नारायण स्थापना गर्नु भयो ॥ ॥ जेठ पूर्णिमाको जात्राका दिन श्री नारायणलाई १ वटा बत्ति दिनुपर्‍यो । इन्द्रजात्राका दिनमा पाटीका श्री ३ नारायणको पूजा गरेर आठै दिन बत्ति दिनुपर्‍यो । यस्तो कल्पमा पालो पर्नेले बाँचुन्जेल गर्नका लागि धान २ चल राखेको भयो । देव नारांका शेष सन्तानले यो पाटी(लाई) विचार गर्नुपर्‍यो । संवत् १९४४ शुभ ॥

अभिलेख संख्या – ५०

पन्ति यालाछें त्वा: न्हूबा: ननिया चैत्यस पश्चिमाभिमुख वुद्धया साहासनय् कियात:गु जीर्ण ल्वहँ–पौ । संवत् – x । लिपि – प्रचलित नेपाल लिपि । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 50
Unpublished inscription from Nhubanani Chaitya. Contemporary to Raya Malla of Bhaktapur. Appears to be a continiuation of the inscription no. 3.

---

[*] थ्व संवत् १९४४ जुइमा:गु खने दु ।

मूलपाठ

१. .... **श्री जयरायमल्लदेव प्रभु ठाकुर** ....

२. **राम मल्लदेव प्रभु ठाकुर** .... **विजराज्ये**

३. .... **राम_हर्ष राज भारो स** ....

४. ....

नेपाली अनुवाद

.... **श्री जयराय मल्ल देव प्रभु ठाकुर** .... **राम मल्ल देव प्रभु ठाकुर** .... **को विजय राज्यमा** .... **राम, हर्षराज भारोले** ....

अभिलेख संख्या - ५१

पन्ति वलाछेँ त्वा: ब्रम्हायणी द्य:छेँ दुने यक्खानात:गु गंया अभिलेख । संवत् x । लिपि – प्रचलित नेपाल लिपि । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 51

Unublished inscription on a bell in Brahmayani God house.

मूलपाठ

१. ? **श्री ३ ब्रम्हायणी प्रीतिन चक्रराज न दुंता ॥ शुभ ॥**

नेपाली अनुवाद

श्री ३ ब्रम्हायणी प्रीतिले चक्रराजले चढाउनु भयो ॥ शुभ ॥

अभिलेख संख्या - ५२

पन्ति अघा: त्वालय् लँसिथय् च्वंगु सरस्वतिपाटीया ल्वहँ-पौ । संवत् x । लिपि – नेवा: आख: प्रचलित । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 52

Unpublished inscription of sarasvati pati, Agha tole. Two brothers Mokundasim and Jayadattasim oppear to have constructed the public resting house.

मूलपाठ

१. ?ॐ अद्य व्रम्णो द्वितिय परार्द्धे – – स्वेत
२. राहकल्पवैवस्वत मनोरन्ताबिसंती
३. (तमश्च २ जुरा) ॥ ॥ करे प्रथम पादे जम्बू दि
४. पे भरतखंडे भारतवक्ष आद्यावर्त्त दे
५. स्ये हिमवत् दक्षिन पादे नेपाल देस्ये श्री ३
६. पस्पति सनिधाने बासुकि क्षेत्रे बागमथा पु
७. र्व्वकुले कसिकायां पचिम कुले गंगायां उत्र कुले
८. बुधाबताले श्रीमत श्री पुन्यावति स्थाने श्री ३ इन्द्रे
९. श्वर शिवयान थान लीलावति रुद्रावति पद्माव
१०. ति तिबेनि संगमयहिव पुनेभूमौ ॥ अद्य भाद्र श
११. स्य शुक्लपया दसंम्यंतिथौ पुर्व्वाखाल ॐ शो
१२. भण योगे जया कर्ण मूहत्तके बृहस्पति वार
१३. सले कन्या लासिगते सवितलि धनु रासि गते
१४. चन्द्रमसि ॥ थ्वकुन्हु पनाति देसया अघत
१५. तोलया मुकुन्दसिं जयदत्तसिं नेम्ह फुकिज
१६. न थ्व फले दयका – – प्रतिष्ठा याङा थ्व फले –
१७. नसानकलसा पंचमाहापतक लाक जुरो –
१८. धानं बिचालयात स्वाग्र वास जुरो जे १
१९. पर दत्तवाजो हरन्ति बशुधला ॥ षष्टि (वर्ष स)
२०. हस्रानि विष्टाया जायते कृमि ॥ स – – – – –
२१. भाद्र सुदि १० शुभं – – – – – – – –

नेपाली अनुवाद

ॐ ब्रम्हाको दोश्रो परार्द्ध (वाराह नाउँको) कल्प वैवस्वत नाउँको अठाइसौं मनूको (पालोमा) कलियुगको पहिलो पाऊमा जम्बुद्वीपको भरत खण्ड भारत वर्ष आर्यावर्त देशमा हिमालयको दक्षिण पाउमा नेपाल देशको श्री ३ पशुपति निकट बासुकी क्षेत्रमा बागमतीदेखि पूर्व कोशीदेखि पश्चिम गंगादेखि उत्तर .... श्रीमत् श्री पुण्यावति स्थानको श्री ३ इन्द्रेश्वर शिवको स्थानमा लीलावति रुद्रावति पद्मावति त्रिवेणी संगम यस्तो पुण्य भूमिमा ॥ भाद्र महिना शुक्ल पक्षको दशमी तिथि शोभन योगमा यथा करण मुहुर्त्तमा बिहीवार सूर्य कन्या राशिमा बस्दा र चन्द्रमा धनु राशिमा बस्दा ॥ ॥ यो दिनमा पनाति देशको अघात टोलका मुकुन्दसिं जयदत्तसिं दुइ दाजुभाइले यो पाटी बनायौं – – प्रतिष्ठा गर्‍यौं यो पाटी भत्काउने बिगार्ने गर्‍यो भने पंच महापाप लागोस् विचार गर्नेलाई स्वर्गको वास होस् । आफ्नो अथवा अरुको दत्त हर्ने यो वसुन्धरामा जो छ त्यसले ६ हजार वर्ष गुहुमा बिताउनु पर्नेछ । संवत् .... भाद्र शुक्ल १० शुभ .... ॥

अभिलेख संख्या - ५३

पन्ति अघा त्वालय् च्वंगु विश्वकर्मा देगः लिक्कसं च्वंगु पसःया अंगलय् दिकातःगु दक्षिण स्वयाच्वंगु ल्वहँ-पौ । संवत् – x । लिपि – नेवाः आखः प्रचलित । अप्रकाशित ।

Inscription No. - 53
Unpublished inscription from a shop near Visvakarma temple, Agha tole.

मूलपाठ

१. ....
२. ....
३. – – – – – – – – – – पलाती देस ओघा तो
४. लया वाड ्‌ बाहा ॥ – – – – – भन्दारि घनछे
५. मि पुत्र ्‌ कार विकु नारां पुर नारा. पेम्हा स
६. मुचयेन अपाबेलस विश्वकर्मा – या
७. देगोल जीर्न उधार याङा दयेका जुलो
८. शुभः

नेपाली अनुवाद

.... पनौति देशको अघा टोलका बाङबाहा (बस्ने) भण्डारी घनछेमि, पुत्रकार, विकुनारां, पुरनारां चारजना मिलेर .... बेलामा विश्वकर्माको मन्दिर जीर्ण उद्धार गरेर बनाएका भयौ । शुभ ।